

... pogovori: Herman Tomažič, Filip Jelen ... anketa: zaupamo v devetletko ...
... študentarije: preobrazba ... pričevanja: v Javorju nad Črno ... moda ...

MENTIS
DRAVOGRAD
MARIBOR
VELENJE

PREPIH

02/IX - februar 1999 - cena 250 SIT - Poština plačana pri pošti Ravne na Koroškem

KOROŠKI ČASOPIS

**AVTOMANIJA:
PORSCHE**

ZM d.d.
**ZAVAROVALNICA
MARIBOR**

UGODNO: KASKO ZAVAROVANJA MOTORNIH VOZIL
NOVO: POTRESNO ZAVAROVANJE

IGEM d.d.
SGP KOGRAD
s proizvodnimi enotami betona,
betonskih izdelkov in železa
GRADBENA OPERATIVA KOROŠKE d.o.o.
INŽENIRING d.o.o.
PRODAJNI CENTER d.o.o.

koroške pekarne d.d.

- Dravograd - Črna -
Slovenj Gradec - Mislinja - Prevalje
- Nama Ravne - Lena Levec -

SEDEŽNE GARNITURE ZA VSE PROSTORE

Sedežna garnitura je najpomembnejše pohištvo povprečne dnevne sobe, saj jo vsi veliko uporabljajo: ko družinski člani počivajo, berejo, gledajo televizijo ali sprejemajo goste. Njena kakovost je zelo pomembna za udobno sedenje; kjer pa se udobno sedi, se sedi dolgo in z veseljem. Poleg tega kakovost sedežev pomeni dober dizajn in boljši videz prostora. V majhnih stanovanjih je navadno dovolj prostora za postavitve velikih sedežnih garnitur, posebej če naj bi omogočile tudi rezervno ležišče za goste. Včasih torej potrebujemo majhno sedežno garnituro, ki bi bila večnamenska in bi se čimbolj prilagodila skromnemu prostoru. Tudi če imate veliko stanovanje, boste želeli v dnevni sobi prostor za sedežno garnituro izkoristiti čimbolje.

Proizvodni program sedežnih garnitur sestavlja preko štirideset v osnovi različnih garnitur, katere si lahko kupec oblikuje sam v zaključeno celoto, ki ustreza njegovemu bivalnemu okolju. Med seboj se razlikujejo predvsem po dizajnu, udobnosti, kompatibilnosti, funkcionalnosti in po vgrajenih materialih v sedežne blazine, ki nudijo bolj ali manj zdravo in udobno sedenje.

OZNAKE IZDELAVE

Vsaka sedežna garnitura in ležišče Nove opreme je označena s posebnim znakom. Če ga znamo »prebrati«, bomo takoj vedeli, kako je izdelana. Posamezne oznake vam predstavljamo in prilagamo opis vsake.

»Super one«

Pri garniturah s to oznako tvori osrednji del sedežne blazine poliuretanska pena, katere gostota znaša med 30 in 40 kg/m³, odvisno od tipa posamezne garniture.

Zaradi razmeroma visoke specifične gostote materiala so ti sedeži srednje trdi. Med garniture s to oznako sodi tudi sodobno oblikovana garnitura SEBATA.

»Super spot«

Ta oznaka pomeni garniture, katerih sedežna blazina je sestavljena iz dveh različnih plasti poliuretanske pene. Spodnja nosilna plast je iz pene visoke gostote in zato trše, v katero so točkovno nameščene vzmeti. Preko nje je položena gornja plast iz t.i. komfort pene, nekoliko mehkejše in izredno elastične. Ena izmed tako izdelanih garnitur Nove opreme je EPOHA.

»Super fantastic«

Jedro sedežne blazine pri teh garniturah tvori t.i. bonell vzmetenje, v katerem je povezanih veliko število vzmeti manjšega premera.

Ker so vzmeti »posejane« razmeroma na gosto, se obremenitev blazine porazdeli med več vzmeti hkrati. Na spodnjo in zgornjo stran vzmetenja je položena nosilna elastična plast »termofilca« s plastično juto. Zgoraj in okrog po obodu vzmetenja je nalepljena poliuretanska pena, ki daje sedežu končno obliko.

Med posamezne vrste vzmeti so vstavljeni še dodatni trakovi pene v funkciji zvočnega izolatorja, ki pa dajejo sedežu tudi večjo kompaktnost in mu zagotavljajo daljšo življenjsko dobo.

»Super prima«

Jedro sedežne blazine pri garniturah s to oznako predstavlja bonell vzmetenje (enako vzmetenje boste našli tudi pri vzmetnici Euroqual).

Na vzmetenje je položena nosilna plast iz t.i. termofilca, lahko tudi lateksiranega kokosa ali drugega materiala.

Čez nosilno plast je položena plošča iz poliuretanske pene. Nosilna plast preprečuje, da bi se vzmetenje zajedlo v gornjo plast pene; ker so tu uporabljene vzmeti večjih premerov, je vgrajena nosilna plast precej trda. Oznako »super prima« nosi med drugim garnitura OV-1.

NOVA
OPREMA

Tovarna oblaginjenega pohištva, d.d.
2380 Slovenj Gradec • Pod gradom 4
tel. 0602 50 500 • faks 0602 42 153

Pohištvo Nove opreme si lahko ogledate v vseh večjih salonih pohištva in v lastnih prodajalnah Nove opreme:

Slovenj Gradec, Pod gradom 4, telefon 0602/44 185, 50 500

Novo Mesto, Košenice 65 a, telefon 068/321 674

Divača, Lokev 189 b, telefon 067/67 615

Ljubljana, Tbilisijska c. 83, telefon 061/123 38 45

Maribor, Ptujška c. 97, telefon 062/422 552

OV-3

CER

KOPA

KAJA

CALA 1,2

PLATANA

OV-1

CIRUS

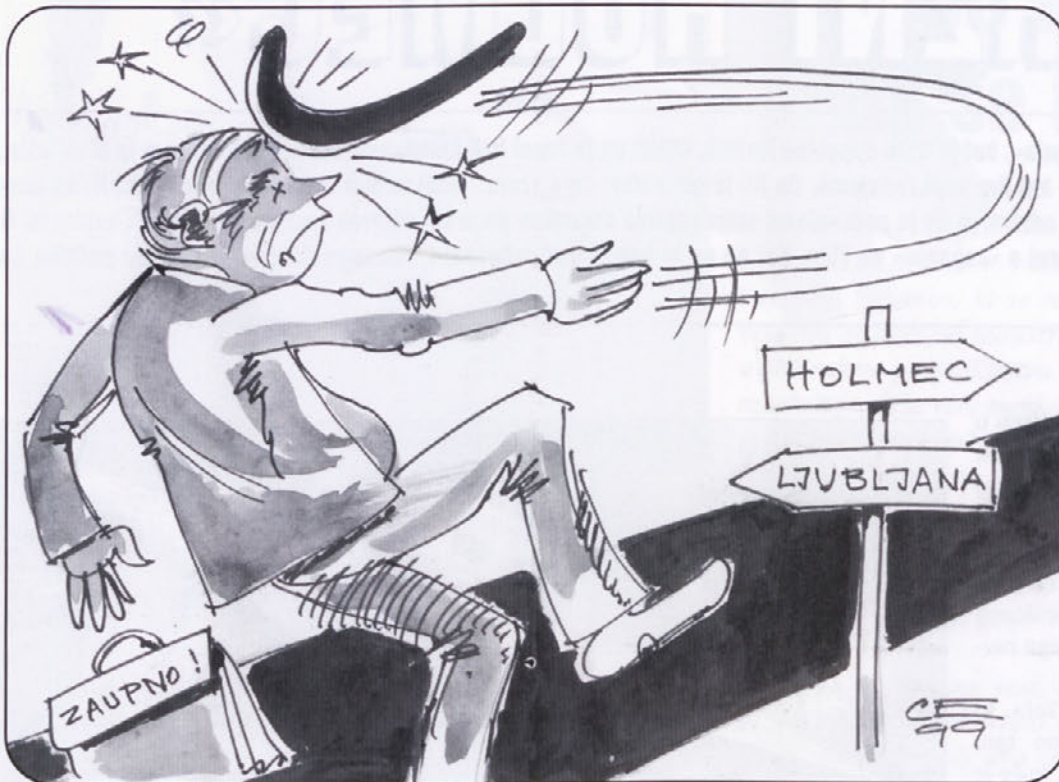

PAGAT

TAROK

BUMERANG

VIAGRA REŠUJE DEMOKRACIJO

Ne dolgo tega je krajevni radio naslovil na svoje poslušalke zanimivo vprašanje: "Bi šle v lekarno po viagro za moža?" Še bolj zanimiv je bil odmev. Nobena nagovorjena ni klicala v studio. Slučajni poslušalec pa je komentiral: "Slovenci smo še zavrti narod. Ne upamo v javnosti komentirati svojih problemov!"

Ne strinjam se. Nismo zavrti, temveč visoko demokratični, že nadstandardno! Nagovorjene so bile ženske, kot da moškega spola to ne bi smeli vprašati. Izbranke so bile poročene, kot da izvenzakonska skupnost pri nas ne bi bila legalizirana. Najstnic, samic iz različnih vzrokov in motivov ter babic niso poprosili za mnenje. Pravilno, da se nagovorjene niso oglasile v eter, saj bi s tem okrnile pravice tistih, ki niso bile poklicane k izražanju svojega mnenja v javnosti. Sploh pa, kje je moški pol sveta? A njih ne bo nihče vprašal za mnenje?

Je spolnost domena ženskega dela prebivalstva, ker sta za moške pomembnejša politika in gospodarstvo? Torej, če hočemo, da se bo gospodarstvo razvijalo v mejah konkurence in da se bo politika odvijala v okviru znosnega, naj poskrbijo ženske za zadovoljstvo partnerjev? Če je že prababica Eva zapeljala Adama z jabolkom, naj moderne žene osrečujejo može z modrimi tabletkami?

Veliko vprašanj se suče okrog odrešujoče tabletki in hvalevredne odločitve, da je tudi pri nas legalizirana. Manj bo cvetela črna trgovina, borznim mešetarjem bo odklenalo, država bo služila z davkom na dodano vrednost. Pa še nataliteta se bo zvišala. Še država in cerkev sprejemata dokument o medsebojnih odnosih. Iz odnosov pa se vedno kaj dobrega izcimi.

Še malo, pa bodo ilegalke nagovorile moške kliente za legalizacijo javnih hiš. Saj jih na zahodu, zibelki demokracije, že imajo. Menda tudi svetniki ne bi izkoristili pravice veta na tak zakon. Počakajmo in zaupajmo v demokratičnost, da bo tabletki postala brezplačno dostopna vsem in ne bo le domena bogatih volov.

Zainteresirani

Iz vsebine:

<i>Ibržni Holmec</i>	4
<i>Koroška v sliki</i>	6
<i>Intervju:</i>	
<i>Herman Tomazič</i>	8
<i>Filip Jelen</i>	10
<i>Klub za iskanje zaposlitve na Koroškem</i>	11
<i>Anketa:</i>	
<i>Zaupamo v devetletko</i>	12
<i>Sanacija Dominikanskega samostana v Radljah</i>	16
<i>Avtomanija:</i>	
<i>Porsche</i>	22
<i>Prešernova večnost</i>	24
<i>Študentarije:</i>	
<i>Preobrazba</i>	26
<i>Pričevanja:</i>	
<i>V Javorje nad Črno</i>	27
<i>Šport</i>	30
<i>Borzni komentar</i>	34

Na naslovnici: BUMERANG
Karikatura: Bogomir Celcer

PREPIH Koroški časopis
Izdaja ČZP VORANC, d.o.o.
Ravne na Koroškem

Glavni in odgovorni urednik: Vojko Močnik
Grafična priprava: CERDONIS, d.o.o.,
Slovenj Gradec, teh. urednik Blaž Prapotnik
Tisk: Tiskarna ODTIS, Ravne
Naslov uredništva: ČZP VORANC, d.o.o.,
Ravne na Koroškem, Prežihova 24,
tel. & faks: 0602/22-999

Na osnovi mnenja republiškega sekretariata za informiranje, št. 23/105-92, šteje časopis med proizvode iz 13. točke tarifne št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo in ne honoriramo.

Vedno biti resen, je nerեսno.

NIKO

»IBRŽNI HOLMEC«

Že dolgo ni kakšna pesem tako »vžgala«, kot je tisto dopoldne Ibržnik. Milan ga je zapel bolj Ljubljančanom kot sebi in nam in ni mi ušlo, da so tokrat Ljubljančani razumeli, kaj jim dopovedujemo. Da jih je po malem celo sram... Tudi minister Bandelj mi da vedeti, da niso pričakovali tako ostrega koroškega odziva, in da je podcenjeval smer razvoja dogodkov po prvih objavah zapiskov iz svojega kabineta. O »hudodelstvih« na Holmecu in še prej o »ropanju« na Viču. Kot da ne bi imel dovolj izkušenj z rumenim tiskom. In rumeno politiko. In rumenci...

Že dolgo se mi ni tako dolgo pel refren o Butalcih, ki jim je zgodovinska priložnost poklonila državo, pa potem niso vedeli, kaj naj z njo, kot se mi po tem »ibržnem Holmecu«. Kar nič se ne zgodi, da bi bilo refrena konec, pa naj Haliloviča in njegove sprejme kar sam predsednik. Že to je dovolj pomembna razpoznavnost butalskega ravnanja.

Ali pa ona, da so imeli policisti šefa, ki sicer ni izdajal skrivnosti, samo tam nekemu novinarju je povedal eno... In če je že šef tak, kakšni so potem šele drugi spodaj...? In zgoraj...? In levo in desno...?

Ne verjamem, da je postal Holmec ibržen, ker je komu žal, da smo tudi zaradi junaških policistov in teritorialcev na Holmecu dobili svojo državo. Vse bolj verjamem, da Butale pač ne znajo drugače, kot da jim uhajajo duhovi iz stekleničk, ki jih imajo nekateri spravljene za vsakršne prilike. Saj drugače tudi biti ne more, če minister sam prizna, da je za Holmec dobro slišal šele, ko se je sfižil »rop« na Viču in so potem amaterski producenti sproducirali »vojno hudodelstvo«.

Stražnica Holmec takoj po bitki

Za malo se mi zdi, da Korošci v teh (Ljubljanskih) zgodbah nastopamo kot nekakšne lutke, ki jih je nekdo uporabil za predstavo. Tokrat se je sicer izkazala za predstavo

absurda, pa vendar se vprašam, kaj v Ljubljani počnejo silni slavni Korošci, da do takšne predstave sploh lahko pride. Bo kdaj zapel kakšen kos pesmico o rodni grudi tudi javno...? Navsezadnje je bil eden njih med prvimi, ki so brskali po Holmecu po inkriminirani bitki ...

Vsa čast **Zlatku Haliloviču** in njegovemu iniciativnemu odboru, ki se je postavil proti temu, da bi Holmec kdaj postal ibržen. Mnogo je bilo simbolike v njegovih dejanjih, kajti silno redko (raje nikoli) imamo priložnost, da bi se kdo tako postavil za Koroško in Korošce. Župani so svoje rekli šele P.S., nobena stranka se ni javno postavila za resnico. Novinarjem se je tako vnebovpjijoče laganje zdelo neresno ... Ljubljanski so iskali senzacijo ... Redkokdaj imamo priložnost, da bi vsaj na Koroškem imeli zadnjo besedo. Tokrat, za resnico o Holmecu, smo jo imeli. Raje pritrjujemo Ibržniku, kot da nas je Voranca in njegovih samorastnikov sram. In se klanjamo že skoraj vsakemu, ki žebra po ljubljansko!

Edi Prošt

Spomini na leto 1991 so še kako živi

Protestni shod je bil dobro "obiskan"

Izjava

županj in županov Koroške ob primeru Vič in Holmec

Županom občin Koroške regije ni vseeno, kaj kdo piše in kako piše o Koroški krajini. Moti nas, da so članki napisani v Ljubljani, Novem mestu, mogoče tudi kje drugje; resnica pa ni vedno tam, kjer je najlažje dostopna.

Gospodje, ljubljanski novinarji, pridite kdaj k nam, tudi mi marsikaj vemo!

Vemo, da je bilo skoraj največ bitk, največ žrtev, pa tudi največ uspehov ravno na Koroškem. Sedem let ni bilo govora o tem. In, kot pravi pregovor, da čez sedem let vse prav pride, se primete ravno tistega, kar ni res. O vsem drugem pa spet nič. Nič o tem, da so slovenski politiki lahko potovali v tujino le preko koroških mejnih prehodov, ki so bili edini v slovenskih rokah, nič o tem, kako je bila zaustavljena vojaška kolona pri Dravogradu, nič o požrtvovalnosti, hrabrosti in tovarištvu, nič o žrtvah med branilci Dravograda ali Holmeca.

Županje in župani koroških občin smo razočarani, da se je to zgodilo. Prepričani smo, da gre za politična spletkarjenja, naperjena proti koroški regiji, za lov v klanem, v katerem pa ne želimo več sodelovati.

Prepričani smo, da bo notranje ministrstvo zadeve uredilo na način, ki govori v prid pravni državi, in hkrati preprečilo nadaljnjo nepotrebno, nekoristno in za koroško ter slovensko policijo obremenjujočo politizacijo "problema", ki ga ni in ga nikoli ni bilo.

Na Koroškem bi bili veseli, če bi nas kdaj pa kdaj obiskali politiki, uradniki ali novinarji iz prestolnice, da povemo, kaj želimo, kaj delamo, kaj čutimo, da se skupaj z nami razveselijo uspehov, da nas podprejo v idejah, ki vodijo v razvoj, da nas pohvalijo za uspehe, ki jih je kar precej.

Ne razumemo, kako je mogoče resnico iskati po goteniških arhivih, ko pa so še žive priče, veliko jih je in vse se še spominjajo tistih dogodkov!

Dravograd, 25. 01. 1999

Predsedujoči župan
Sveta koroške regije
Rado KRPAČ, dipl. ing. gozd.

60 in več, da se le vrti ...

Slovenjgraški župan Janez Komljanec je eden redkih koroških županov, ki se nad visokim odstotkom industrije v občinskem gospodarstvu ne navdušuje, celo več, meni, da je v edini mestni občini industrije dovolj in preveč. V času, ko nekateri župani z lučjo pri belem dnevu iščejo možnosti za kakršnakoli delovna mesta, gre seveda skoraj za bogokletnost.

Nedavno objavljena vest, da bi v Preventu vsako leto na novo zaposlili tudi dva razreda šivilj, prav zato zbuja skrb. Že dolgo namreč na Koroškem nihče ni objavil, da odpira razvojni oddelek z dvema doktorjema znanosti, petimi magistri, dvajsetimi inženirji, in da nameravajo v naslednjih petih letih začeti proizvajati deset novih, doma razvitih izdelkov. Zato pa so v zadnjih desetih letih zaprli vsaj pet razvojnih služb, razpustili vsaj toliko tehnoloških centrov in pustili pred vrati 90% vseh, ki so medtem doštudirali v belem svetu. O patentih in inovacijah pa smo nazadnje slišali... kdaj že?

Če Prevent, ki je očitno eden redkih med večjimi na Koroškem z res uspešnim poslovanjem, pozornost usmerja v rast delovne intenzivnosti, je seveda toliko bolj zaskrbljujoče, da je glas tistih, ki znajo prodati še kaj več kot delo, tih, ga skoraj ni slišati. In je prav tako zaskrbljujoče, da se ambicije županov ustavljajo pri podružničnih šiviljskih delavnicah, predelavi uvoženih odpadkov...

Ekonomska cona v Dravogradu je zagotovo priložnost za koroško gospodarstvo, ki ji ni para. Udejanja se sicer po polževo, vendar približno tako, kot se zna Koroška za kaj postaviti. Zadnji čas zato je, da se je resno loti tudi Svet regije, če seveda da kaj nase. Povsem jasno pa je, da župani sami vsega, česar se bi morali lotiti, ne bodo zmogli, in da bi svoje lahko prispevala tudi Območna gospodarska zbornica in še kdo.

Osamljenih strelcev, ki si izbirajo tarče zgolj naključno, ima Koroška dovolj. Jasno zastavljeni cilji bi morali biti zastavljeni na ravni regije in med njimi bi podpora znanju morala imeti posebno mesto. Potem bi bilo tudi lažje prepričati tiste, ki ne vedo, kam z denarjem, da ga je mogoče porabiti še za kaj drugega kot zgolj za uresničitev tihe parole »Šiviljsko delavnico v vsako koroško vas«. Pa simbolika še zdaleč ne velja samo za Prevent.

Piše: Edi Prošt,
novinar Radia Slovenija

Koroška v sliki

Januar je bil mesec veselja za naše najmlajše. Snega tokrat ni manjkalo, ponekod, kot na ravenski Poseki, so si uspešno pomagali tudi s snežnimi topovi. Od tam je tudi naša fotografija, ki prikazuje nadebudne mlade smučarje iz vrtcev Solzice in Marjetka, kako so se pod vodstvom Marjana Borštnerja množično udeležili svojega prvega smučarskega tečaja.
Posnetek Zlatka Strgar

Slovenj Gradec je nadvse svečano obeležil 45. obletnico svojega rokometu. Zagotovo paradnemu športu v mestu miru so namenili vrsto prireditev, z vrhuncem predstavitev te atraktivne športne igre na Dnevu rokometu v športni dvorani v Slovenj Gradcu. Igralo je staro in mlado, rekreativci in profesionalci, mesto je tisti dan zares živelo z rokometom.

Kulturno društvo Šmartno, ZKO Slovenj Gradec in vaška skupnost Šmartno so ob 100. obletnici rojstva Ivana Krpača priredili spominski koncert, ki sta se ga med drugimi udeležila tudi Ivanova hčerka Štefka in njen mož, predsednik Republike Slovenije Milan Kučan.
Posnetek Franc Jurač

V knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu je bila predstavitev knjige Zrno življenja domačinke Berte Rupčić. Pogovor je vodil Marjan Križaj, o vsebini knjige pa je spregovoril tehnični urednik Zmago Rafolt.
Posnetek Stanko Hovnik

Policisti in pripadniki TO Koroške so na Holmecu pripravili odmeven protesten shod, na katerem so odločno zavrnila vsa natolcevanja o nepravilnostih, ki naj bi se dogajala med vojno za Slovenijo ob bojih na koroških mejnih prehodih. Upati je, da so zdaj stvari toliko razčiščene, da se posamezniki ne bodo več šli obračunavanja na hrbitih koroških borcev, ki so prispevali velikanski delež k dokončni osamosvojitvi Republike Slovenije.
Posnetek Stane Koselj

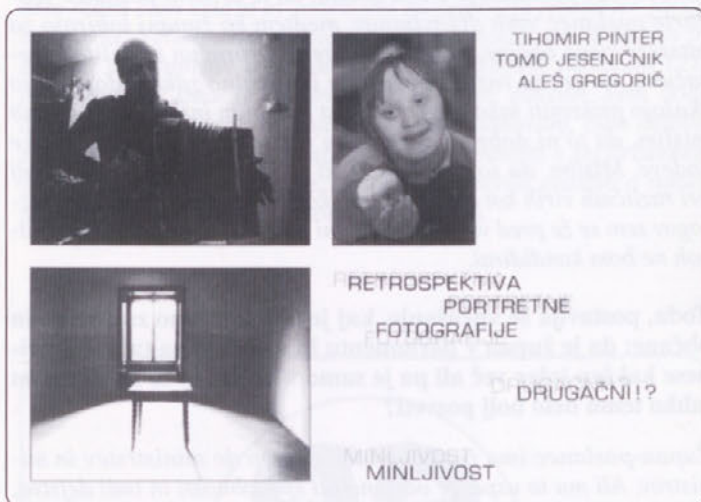
Mestna organizacija ZB NOV Slovenj Gradec se je konec januarja okrepila s 46. novimi člani. Temu bi rekli, da se je organizacija pomladila, saj so pristopili člani iz mlajše generacije, ki sami sicer niso sodelovali v NOB.

Posnetek Stanko Hovnik

Gradovi kralja Matjaža so konec januarja ponovno zaživeli v vsej svoji veličastnosti v Podpeci pri Črni na Koroškem. Ekipe graditeljev snežnih gradov so prišle iz vse Slovenije in tudi izven, prve nagrade pa so tudi tokrat pripadle domačim mojstrom snežne gradnje. Na svoj račun so prišli tudi številni obiskovalci in najmlajši, ki so na prireditvi doživeli svoj »snežni popek«.

Posnetek Franc Jurač

Galerija likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu je ob letošnjem mesecu fotografije odprla vrata kar trem, v našem in v širšem okolju znanim fotografom. Gre za retrospektivo portretne fotografije Toma Jeseničnika in Aleša Gregoriča, pod skupno značilnostjo "drugačni", in dr. Tihomirja Pinterja, katerega fotografski pogled je označen z "minljivostjo". Že sami avtorji in morda še bolj vsebina nas vabijo na ogled. Razstava bo odprta ves mesec februar, do 4. marca.

Fotografija: Tomo Jeseničnik

V soboto, 16. januarja, se je mešani komorni zbor Carinthia Cantat predstavil domačim ljubiteljem zborovske glasbe s povsem novim programom. Koncert je popestril tenorist Matjaž Stopinšek s svojim recitalom.

Vsa Koroška kulturna krajina se je skrbno pripravila na proslave slovenskega kulturnega praznika. Prav poseben kulturni utrinek in koncert z gosti je na Muti pripravila tudi skupina Quattro sax. Skupina, ki jo sestavljajo domačini Matjaž Isak, Vojko Trnjek, Karli Miheu in Peter Valtl, je pripravila domala nov program, s katerim vstopa v peto obletnico svojega bogatega kulturnega delovanja. Kot gosta sta se predstavila še dva znana solista, Miha Šuler s pozavno in Borut Mori s harmoniko.

Posnetek Jasmina Detela

Aktualen pogovor s poslancem v državnem zboru Hermanom Tomažičem

Ustanovitev Koroške pokrajine - eminentno politično vprašanje

Herman Tomažič je eden od treh poslancev iz koroške regije v državnem zboru Republike Slovenije. Herman Tomažič je bil edini od nekdanjih županov na Koroškem, ki se na zadnjih lokalnih volitvah ni odločil za ponovno kandidaturo. Herman Tomažič je že kot nekdanji predsednik občinske skupščine v Radljah ob Dravi delal na tem, da Radlje dobijo obvoznico. Herman Tomažič pa je tudi prvi podpisan pod zakonski osnutek o Koroški pokrajini, ki so ga trije koroški poslanci vložili v parlamentarno proceduro. O vsem tem je tekla beseda v pogovoru za Prepih.

Herman Tomažič

Začela bi tačas z najbolj aktualno zadevo, predlogom zakona o Koroški pokrajini, ki ste ga skupaj s Petrom Petrovičem in Darinko Mravljak vložili v parlamentarno proceduro. Kaj vas je vodilo k tej odločitvi in kaj lahko od tega zakona pričakujemo?

Predlagali smo zakon, ki bi bil logično nadaljevanje prejšnjih prizadevanj, da bi na Koroškem imeli svojo regijo oziroma pokrajino. Na Koroškem smo kmalu po ustanovitvi novih občin ustanovili regijski svet, v katerega se združujejo vsi župani, hkrati pa smo podpisali pismo o nameri, da se nameravamo povezovati v regijo. Občinski sveti so sprejeli sporazum, v katerem so to združevanje tudi formalno potrdili. Ustava in zakonodaja s področja lokalne samouprave pa dopuščata, da se lahko občine združujejo v regije oziroma pokrajine. Seveda gre za združevanje tistega dela, ki je v pristojnosti občin, medtem ko državne funkcije pokrajine še niso določene, saj še ni sprejet ustrezen zakon in Slovenija tudi še ni členjena.

Kot je znano, Koroška v teh osnutkih nastopa v členjenju od enajstih pokrajin dalje. Na Koroškem se nam zdi potrebno, da imamo pokrajino zaradi lastnih potreb. Če bodo pokrajine oblikovane nekoč z zakonom, bi lahko prevzele tudi državne pristojnosti. Zakon, ki smo ga vložili v parlamentarno proceduro, upošteva obstoječo zakonodajo, veliko stvari pa prepušča tudi statutu. To je tudi prvi tovrstni zakon v državnem zboru in bo zanimivo, kakšna bo njegova pot. Če bodo ta zakon tiščali nazaj in ne bo hitro na dnevnem redu, potem bo šlo pri tem za nekatere druge interese. Če pa bo hitro v prvem branju, potem bo zanimivo, kako bodo posamezni poslanci na to reagirali.

Zakon o Koroški pokrajini bi lahko spodbudil tudi hitrejšo sprejemanje Zakona o pokrajinah.

Tudi to je bil eden od naših ciljev, saj je Zakon o pokrajinah že predolgo v parlamentarni proceduri. Ta zakon, regionalizacija oziroma ustanavljanje pokrajin, pa je zelo pomemben dejavnik približevanja k Evropi.

Lokalne volitve so Korošcem še zelo blizu. Po svoje je bilo kar presenečenje, da se niste določili za ponovno kandidaturo za župana občine Radlje ob Dravi. Kje so bili vzroki?

Med vzroki bi na prvem mestu omenil nezdržljivost funkcije župana in poslanca, to pa predvsem zaradi časa in tudi zaradi samih nalog poslanca in župana. V teh letih, kar sem bil poslanec in župan, je bil največji problem prav v tem, da je bilo težko zagotoviti neposreden stik z občani in to je lahko povzročalo nezado-

voljstvo. Za občino mi je ostajal le ponedeljek in konec tedna, ostale dni pa sem bil v Ljubljani.

Glede vloge poslanca je treba dodati, da je državni poslanec vendarle poslanec vseh državljanov, medtem ko župani lobirajo za interese svoje občine, posebej ko gre za proračun in delitev proračuna, ko gre za različne projekte in lokalno zakonodajo, ki jo skušajo prikrojiti tako, da je v korist lokalnim interesom. Osebo mislim, da to ni dobro, saj se na ta račun ne rešujejo sistemske zadeve. Mislim, da so tisti župani, ki so hkrati tudi poslanci, bolj pri različnih virih kot ostali župani, kar pa ni prav. Zaradi teh razlogov sem se že pred več kot letom dni odločil, da na lokalnih volitvah ne bom kandidiral.

Toda, postavlja se vprašanje, kaj je bolj koristno za občino in občane: da je župan v parlamentu in v občino na ta način pri- nese kakšen tolar več ali pa je samo v občini in se na ta račun lahko temu delo bolj posveti?

Župan-poslanec ima resnično lažji dostop do ministrstev in ministrov. Ali mu to uspe, je odvisno od sposobnosti in tudi dejstva, ali je kot poslanec član opoziciji ali pozicije. Toda poslanec, ki je hkrati župan, je na drugi strani poslanec več občin. Tudi meni bi lahko bilo oziroma je bilo v tem kontekstu očitano s strani drugih občin v zgornji Dravski dolini, kjer so me izvolili za poslanca. Dejstvo pa je, da imajo župani-poslanci pri državnih virih za svoje občine možnost pridobiti več denarja.

Kakšni so bili pri tem vaši rezultati?

O nekaterih rečeh seveda ni mogoče kar tako govoriti, rad pa bi izpostavil radeljsko obvoznico. Tu je bila prednost, da sem bil hkrati župan in poslanec, saj sem doma lahko zadevo vodil kot župan, v državnem zboru pa sem lobiral kot poslanec. Spomnite se, da so bila v preteklosti zoper to obvoznico nasprotovanja, najprej v lokalnem okolju, nato na ministrstvu, pa tudi strankarsko. Če ne bi zadnja leta nastopal v tej dvojni vlogi, potem obvoznice gotovo ne bi bilo.

Včasih se postavlja vprašanje, ali radeljska obvoznica sploh bo ali pa bo ostalo le pri odškodninah?

V lanskem letu je bilo v državnem proračunu namenjenih okoli 200 milijonov tolarjev za odkupe zemljišč, porabljenih je bilo okoli 100 milijonov tolarjev. V letošnjem letu je predvidenih še 350 milijonov tolarjev, torej skupno 450 milijonov tolarjev. Ta denar bo šel za nove odkupe zemljišč in nepremičnin, nadomestno gradnjo stanovanj in za začetek gradnje viadukta. Mislim, da ob vseh teh

denarjih od investitorja ne bo prišlo do ustavitve gradnje. Seveda pa je vprašanje, ali bo občina sledila sofinanciranju gradnje nadomestnih stanovanj in pomoči glede vseh vprašanj z lastniki zemljišč in drugih postopkov, ki so v domeni lokalne skupnosti ali upravne enote. Upam, da bo občini to uspelo, še posebej sedaj, ko je zagotovljen denar.

V radeljski občini pa ste vendarle svetnik. Kako delujete v občinskem svetu, ali so tu kakšne zamere, še posebej zaradi tega, ker ni bil izvoljen kandidat LDS, katere stranki tudi pripadate?

Ravno obratno. Volitve so volitve in rezultate je treba spoštovati. Gotovo pa nisem navdušen nad tem rezultatom, pač glede na politično opcijo, ki jo zastopam. Vendar sem že na začetku županu zagotovil vso sodelovanje, če ga bo seveda iskal. Doslej ga še ni. Seveda mi ni vseeno, kako se bodo v občini odvijale nekatere stvari, zato sem tudi kandidiral za občinski svet. Kakšne bodo moči v občinskem svetu, je sedaj težko reči, mislim pa, da so možnosti, da se oblikujejo različne programske koalicije.

Vrniva se v parlament: v katerih odborih in komisijah sodelujete?

Sem reden član kviza in sodelujem na področju financ ter šolstva in športa. Veliko sem sodeloval pri zakonskih spremembah pri lokalni samoupravi kot član pogajalske skupine na strani LDS, predvsem ko smo se dogovarjali za nove občine. Sem vodja delovne skupine za vprašanja poslanskih stanovanj, član delovne skupine za ugotavljanje neupravičene odsotnosti s sej državnega zbora, nove delovne skupine, ki naj bi pripravila gradivo o statusu poslanca in spremembo zakona o poslancih.

V zadnjem času je spet precej govora o hitrem upokojevanju poslancev. Zanima me vaše osebno mnenje o statusu poslanca.

Sem eden tistih, ki zagovarja tako imenovanega čistega poslanca, to je, da ta ne bi imel drugih obveznosti, kot je delo poslanca. Vse drugo po mojem mnenju prinaša zaplete, npr., ali je poslanec lahko v nadzornem svetu ali ne, ali lahko prejema honorar ali ne. Zavedam se, da bo to težko doseči, saj so že sedaj veliki zapleti okrog poslancev Merla in Ruparja. Po mojem mnenju bi bilo najbolj korektno, da bi bil poslanec zgolj in samo poslanec.

To pa je povezano z drugim vprašanjem, to je nagrajevanjem in upokojitvijo.

Drži, če poslanec ne more imeti dodatnih zaslužkov, kar je drugim omogočeno, bi morali upoštevati druge bonitete. Gre za to, kaj bodo delali po končanem mandatu, predvsem tisti, ki so starejši od 50 ali 55 let in nimajo zagotovljene prejšnje službe. Če poslanec ne sme imeti drugih ugodnosti, o katerih sem prej govoril, potem bi pač morali upoštevati ostale ugodnosti.

Na Koroškem se stalno postavlja vprašanje, kaj koroški poslanci v parlamentu naredite za Koroško.

Vprašanje je kompleksno. Poslanec ima samo en glas. En glas ne pomeni nič, razen ko gre odločitve, ki so povsem na meji. Vprašanje je tudi, kaj lahko naredi poslanec v vladni koaliciji ali opoziciji. In končno, kaj lahko naredi poslanec iz posamezne regije. Osebno sem se angažiral pri razreševanju problemov v tekstilni tovarni Otiški Vrh, vuzeniški livarni, v mojem mandatu bomo dobili za obvoznico v Radljah poldrugo milijardo tolarjev. Veliko lahko naredim za posameznike, ki se obračajo name: gre za osebno komunikacijo, pa tudi za obiske v poslanski pisarni. Podprl sem zakonodajo, ki je bila povezana z železarnami. Denar, ki je namenjen za sanacijo železarn, nam iz drugih okolij večkrat očitajo in pravijo, da koroška regija ni zapostavljena.

Posebno si prizadevam okrog ustanavljanja koroške pokrajine in kdor si vsaj približno zna predstavljati, kaj pomeni imeti svojo pokrajino ali biti privesek ene ali druge pokrajine, seveda dobro ve, da je to eminentno politično vprašanje. Ko si nekdo v državi namisli, da je treba ukiniti UNZ Slovenj Gradec, železnico, bolnišnico, potem tu nastopi vloga poslancev, ki smo se doslej temu dobro upirali. Ko gre za vprašanje srednješolskih programov, je treba dodati, da smo poslanci s Koroške na tem področju veliko naredili.

Pri cestni infrastrukturi se včasih zdi, da se stvari ne premikajo, toda tu je radeljska obvoznica s poldrugo milijardo tolarjev, nekaj stotin milijonov je namenjenih za obnovo ceste Vuhred-Ribnica na Pohorju, uspeli smo doseči, da je obnova magistralke Arja vas-Maribor izjemno visoko zastopana v državnem proračunu. Res pa je cestna problematika na tem področju tako velika, da se ni mogoče znebiti občutka, da se na tem področju nič ne dogaja."

Ali razmišljate, da bi kdaj še kandidirali za župana Radelj ob Dravi?

Županstvu se nisem odrekel, ker tega dela ne bi zmožel, temveč zaradi dvojnosti poslanske in županske funkcije. Ni nemogoče, da bi se kdaj še odločil za župansko kandidaturo.

Boste na naslednjih državnozborskih volitvah ponovno med kandidati za poslanca?

Da, seveda pa bo potrebna ocena o tem, kaj prinaša večinski ali proporcionalni volilni sistem. Načeloma pa lahko danes rečem, da bom kandidiral.

Miro Petek

Koroška cesta 2
2360 RADLJE OB DRAVI
Telefon: 0602 71 098
Telefax: 0602 71 098
Studio: 0602 73 557

89.5 Hz
NOVI VAL

VAL RADIA RADLJE

Nova oprema v novih prostorih

VEČJA PROIZVODNJA, VEČ PRODAJE ...

Osem let nazaj bi le malokdo stavil na slovenjgraško podjetje, ki se je znašlo na robu stečaja in likvidacije. Na čelo Nove opreme, Tovarne oblažinjenega pohištva je takrat stopil strokovnjak z nesporno menedžersko in organizacijsko žilico, ki je s svojo strategijo uspel podjetje v zelo kratkem času korenito preobraziti in ga dvigniti visoko nad sivo poprečje. Z direktorjem Nove opreme Filipom Jelenom smo se pogovarjali ob odprtju novih proizvodnih prostorov, ki omogočajo nov proizvodni in prodajni skok podjetja v prihodnje.

Filip Jelen

Gospod Jelen, katere so bile tiste glavne poslovne odločitve, ki so pred leti rešile skoraj že pokopano Novo opremo?

Ko smo v letu 1991 v strategijo in filozofijo vodenja podjetja vgradili koncept tržnega gospodarjenja in v ospredje postavili tržišče, torej potrošnike, in pričeli spoštovati želje kupcev, tudi rezultati niso izostali. Zelo pomembna je bila odločitev, da bomo proizvajali za trg in ne za skladišče. Že takrat smo se zavedali, kot se še danes, da je dober tržno proizvodni program le vstopnica za vstop na trg, med konkurenčnimi podjetji pa se bije boj za uspešno trženje. Temu se reče biti konkurenčen.

In ste uspeli. Nova oprema sodi danes med največje proizvajalce pohištva v državi.

Da. Nova oprema, Tovarna oblažinjenega pohištva Slovenj Gradec je v teh letih postala največji proizvajalec oblažinjenega pohištva v Sloveniji. Žiro računa nismo imeli blokirane že od aprila 1991 in vseskozi tekoče poravnavamo svoje obveznosti. Ob dejstvu, da tuji viri financiranja obratnih oziroma gibljivih sredstev znašajo smo 7 % in da redno izplačujemo osebne dohodke, ki so na ravni kolektivne pogodbe, lahko ugotovimo, da je Nova oprema danes stabilno podjetje, ki nudi zaposlenim socialno varnost za daljše časovno obdobje.

Novi proizvodni prostori, ki ste jih odprli v začetku leta, bodo vašo konkurenčnost še povečali. Kje so bila doslej največja ozka grla pri vaši proizvodnji?

Proizvodni prostori in skladiščni prostori za vhodne materiale so bili prej v štirih etažah. Zgradba je bila grajena za potrebe vojske, je bivša vojašnica. Za naše potrebe so ti prostori nefunkcionalno razvrščeni, kar nam je po eni strani povzročalo velike stroške notranjega transporta z vhodnimi materiali, polizdelki in gotovimi izdelki, na drugi strani pa smo imeli dodatne stroške zaradi poškodb na polizdelkih in gotovih izdelkih, ki so nastajali med nepotrebnim transportom. Teh stroškov se ne da v nedogled vgrajevati v ceno izdelkov, s tem se manjša konkurenčnost. Zato smo ugotovili, da moramo proizvodnjo neobhodno organizirati v novih, namensko grajenih prostorih.

Kako dolgo so potekala gradbena in zaključna dela na novih halah in katere so pglavitne pridobitve te naložbe?

K izgradnji smo pristopili septembra lani. Tako smo pridobili proizvodne prostore za izdelavo oblažinjenega pohištva v velikosti 5800 m² v dveh nivojih. V pritličju imamo skladišče vhodnih materialov, razrez lepenke, razrez in lepljenje pene in delovna mesta za osnovno tapicerijo. V nadstropju pa so končno tapeciranje, vzorčna delavnica, priprava dela in razvoj. Notranji promet je zdaj urejen tako, da poteka brez fizičnih oseb, s pomočjo verižnega transporterja iz skladišča vhodnih materialov v tapetniško delavnico in nazaj v skladišče gotovih izdelkov. Taka organizacija dela

Tako poteka proizvodnja v novih prostorih

nam omogoča do 30 % večji učinek z enakim številom zaposlenih.

Vemo, da zaradi nove organizacije dela ne boste odpuščali delavcev. Ali pa načrtujete nove zaposlitve?

Da. Načrt za leto 1999 predvideva, da bomo imeli v podjetju 260 zaposlenih delavcev, od tega 190 v neposredni proizvodnji. Prekvalificirali bomo tudi tiste delavce, ki so doslej delali na notranjem transportu. To izobraževanje že poteka, potrebuje namreč predvsem tapicerije. Poleg tega pa velja poudariti, da nadaljnega razvoja v naši proizvodni usmeritvi ne gre iskati izključno v zaposlovanju v matičnem podjetju, vse več dela opravijo za nas kooperanti. Naš vpliv na zaposlovanje je zato širši, kot pa kažejo številke znotraj podjetja.

Če prav razumem, gre za oddajanje dela zunanjim sodelavcem, ki niso zaposleni na tej lokaciji?

Zakaj bi vozili delavce v tovarno, če to ni potrebno. Tudi ljudje so bolj zadovoljni, če imajo delovno mesto bližje domu. Naši kooperanti so tako po vsej Sloveniji, na Koroškem na primer v Mežici in v IGEM. Predviden razvoj lokacije v Slovenj Gradcu je v smeri tapetništva, ostalo lahko delajo naši kooperanti. Pa ne le v Sloveniji. Resno razmišljamo o odprtju kooperantske delavnice v Bosni in Hercegovini, predvsem zaradi zahtev zahodnega trga po vse več usnjenih sedežnih garniturah.

Vrniva se k vaši zadnji naložbi. 3,5 milijona nemških mark ni majhna vrednost, kako ste jih uspeli zbrati?

Pri naložbi so sodelovali nekateri naši poslovni partnerji, ki so s tem načinom dokapitalizacije postali tudi solastniki Nove opreme. S tem smo pokrili 46 % naložbe, razliko smo zagotovili sami. Predvsem je pomembno, da nismo uporabili tujih virov investiranja in kreditov.

Ali ste s tem zaključili s posodabljanjem proizvodnih prostorov Nove opreme?

Naše proizvodne potrebe kažejo, da bomo morali posodobiti še prostore šivalnice. Na eno etažo moramo spraviti krojenje, šivanje in tapiciranje, da bodo manipulativni stroški čim manjši. Če ocenjujemo, da bo končana naložba omogočila 50 % večji fizični obseg proizvodnje in 55 % povečanje vrednosti prodaje, bomo z naslednjo fazo te podatke še povišali. Predvsem konkurenčnost na tujih trgih ne prenese ozkih grl v proizvodnji, ki povečujejo stroške.

Koliko torej prodate na tuje?

Lansko leto je delež naše prodaje na tuje znašal 39 odstotkov skupne prodaje ali 6,6 milijonov mark. Na domačem trgu smo prodali za 10,4 milijonov mark proizvodov. Letošnji načrti predvidevajo 65 % prodajo celotne proizvodnje na tuje trge, to je za 14 milijonov mark ali 54 odstotkov celotne prodaje.

V letu 1999 boste torej obrnili obseg prodaje v korist prodaje na tujih trgih. Ali imate organizirano lastno prodajno mrežo?

Lastno prodajno mrežo imamo organizirano doma, v Ljubljani, Mariboru, Divači in Slovenj Gradcu. Naše sedežne garniture, vzmetnice in ležišča prodajamo še preko 220 trgovskih podjetij po Sloveniji. Na tujem predstavlja največje tržišče Nemčija, sledijo Švica, Hrvaška, BIH in Avstrija... Vse bolj zanimiv za nas postaja tudi skandinavski trg, kjer želijo mesečno dobavo 400 do 500 sedežnih garnitur.

Letos vstopamo z dobavami svojih proizvodov v šest velikih trgovskih povezav, ki prodajajo pohištvo v Evropi: Union, Bergos, Atlas, Europa, Kika Lain in VME, s preko 200 prodajnimi mesti. Samo preko teh prodajnih mest načrtujemo prodajo v višini sedem milijonov mark. Želje prodajalcev so bile še večje, a za zdaj ne zmoremo tolikšnega povečanja proizvodnje.

Vaši proizvodi so slovenskim kupcem že dobro znani. Ali boste v bližnji prihodnosti ponudili še kakšne novosti?

Februarja bomo sejmu DOM v Ljubljani predstavili 10 povsem novih sedežnih garnitur, ki smo jih razvili za prodajo na tujem in jih zunaj že tržimo pod lastno blagovno znamko Nove opreme. Kmalu bodo ti izdelki v redni prodaji tudi pri nas.

Vojo Močnik
Posnetki: Franc Jurač

Novost na Koroškem - Klub za iskanje zaposlitve

S klubom lažje do zaposlitve

S prvim februarjem je na Koroškem začel delovati Klub za iskanje zaposlitve, ki je skupinska oblika dela z brezposelnimi. Je program republiškega zavoda za zaposlovanje, ki ga izvajajo zunanji sodelavci. V Sloveniji deluje trenutno 16 takih klubov, skupaj s Koroškim, ki ga bo izvajal KOR-CIS - Center za izobraževanje Slovenj Gradec. Klub pokriva območje uradov za delo Radlje, Dravograd, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. Ker je območje raztegnjeno in imajo zato brezposelni iz oddaljenjših uradov slabše pogoje za vključitev v klub, se zavod z izvajalcem že dogovarja, da po uveljavitvi kluba v Slovenj Gradcu poišče možnosti, da se približajo tudi uporabnikom v Radljah, Ravnah in Dravogradu. Potne stroške brezposelnim povrne zavod.

Članstvo v klubu je prostovoljno in je namenjeno predvsem dolgotrajno brezposelnim, ki so že več kot šest mesecev prijavljeni na zavodu, in iskalcem prve zaposlitve. Vodja oddelka zaposlovanja v velenjski enoti zavoda Danica Godler je povedala, da je program kluba natančno predpisan.

»V klubu se člani seznanijo z najbolj učinkovitimi metodami iskanja zaposlitve in se jih tudi naučijo uporabljati. Gre za usposabljanje v spretnosti učinkovitega iskanja zaposlitve. Pri tem pa se program ne omejuje zgolj na formalne vire (časopisni oglasi, objave na zavodu), ampak se člani učijo uporabljati tudi neformalne vire (vzpostavljajo neposredne stike z delodajalci, ki so jim kasneje lahko v pomoč pri iskanju zaposlitve.« je povedala Godlerjeva.

Strokovni vodja kluba Igor Kogelnik je pojasnil, da članstvo v klubu traja tri mesece.

»Člani obiskujejo klub vsak delovnik za štiri ure. V prvih štirinajstih dneh spoznajo različne veščine in tehnike iskanja zaposlitve, kasneje jih praktično usposobimo za iskanje zaposlitve.« je povedal Kogelnik.

Na ZRSZ so pričeli s klubom za iskanje zaposlitve leta 1994. Na območju velenjske enote zavoda od leta 1995 uspešno deluje Klub za iskanje zaposlitve pri izvajalcu Invel d.o.o. Velenje in je trenutno eden najuspešnejših klubov v Sloveniji. V teh letih se je vanj vključilo 300 udeležencev, zaposlilo se jih je 196.

Klub za iskanje zaposlitve je pozdravila tudi vodja urada za delo Slovenj Gradec Romana Gradišnik, ki je menila, da bo klub velika pomoč in opora zavodu za zaposlovanje. Z ustanovitvijo so zadovoljni tudi na KOR-CIS-u, saj, kot je povedala direktorica Aleša Jordan, ustanovitev kluba sodi v koncept vseživljenjskega učenja, ki ga izvajajo v klubu. Načrtujejo tudi odprtje središča za samostojno učenje.

V decembru 1998 je bilo v evidenci OE Velenje registriranih 7.709 brezposelnih oseb. Med brezposelnimi je visok delež žensk (slabih 52 odstotka), brez izobrazbe je v OE Velenje 44,4 brezposelnih oseb.

Jasmina Detela

Prepihova anketa:

ZAUPANJE V DEVETLETKO

Na 46 osemletkah v Sloveniji se stopnjujejo priprave na začetek novega šolskega leta. Gre za šole, ki so se uvrstile v prvi krog poskusnega uvajanja programa obvezne devetletne osnovne šole. Na Koroškem bodo v to uvajanje šle Prva osnovna šola v Slovenj Gradcu in osnovna šola v Vuzenici. O tem, kakšno je splošno razpoloženje do uvajanja devetletnega programa osnovne šole med mamami, smo izvedeli od naših naključno izbranih akterank.

○ SIMONA CEHNER,
kuharica:

"O uvajanju devetletnega šolanja v osnovni šoli sem seznanjena in mislim, da bodo v zastavljenem konceptu otroci razbremenjeni, saj se bo celotna učna snov porazdelila na devet let šolanja. Do zdaj imam enega šoloobveznega otroka, hčerka pa je stara šele pet let in bom vesela, če jo bo zajelo devetletno šolanje. Najbolj me zanima je, kakšni bodo rezultati po devetih letih šolanja. Od učiteljev pa bo šolanje prav gotovo terjalo večjo inovativnost, fleksibilnost in kakovost dela."

○ BISERKA ŽVIKART,
trgovka:

"Pozdravljam pobudo devetletnega šolanja. Mislim, da je prav, da bodo otroci odšli v šolo že s šestim letom starosti. Z učenjem bodo lahko začeli že zelo zgodaj in bodo šolanje počasi nadaljevali v osnovni šoli. Pri devetletnem šolanju ne vidim napora otrok, čeprav se nekateri tega zelo bojijo. Soglašam pa z ugotovitvami tistih, ki pravijo, da je v devetletki premalo ur za vzgojne predmete. Mislim pa, da mora biti vzgoja pri vsakem predmetu."

○ JOŽICA ŠTAMULAK,
delavka:

"Z devetletnim šolanjem nam obljublajo veliko, želim pa si, da bi se našim otrokom vse to tudi uresničilo. Pri devetletnem šolanju pa se za naše otroke ne sme povečati finančni strošek, saj moramo že sedaj dati veliko denarja za šolske potrebščine. So družine, ki jim bo morala pri šolanju pomagati država. Gotovo pa bo za naše otroke devetletno šolanje boljše in zanimivejše. Mnoge učilnice pa bo tudi treba prenoviti in jih opremiti z računalniki."

○ SILVA KAVNIK,
kmetica:

"O devetletnem šolanju se zadnje čase veliko govori in razpravlja. Če bodo uspehi šolanja dobri in bodo rodili bogate sadove, bo gotovo to za nas starše velikega pomena. Od tega ne bodo imeli koristi samo otroci, ki bodo že prej stopili v šolo, tudi za starše bo bolj razbremenilno, ko bodo otroci v šoli dobili več znanja. Pri vsem tem pa jim bomo morali pomagati tudi mi, da bodo dosegali dobre šolske uspehe. Sicer pa tudi jaz mislim, da bomo še le po nekaj letih šolanja spoznali uspehe bo devetletne šole."

○ FANIKA ŠNABL,
perica:

"Dokaj pozitivno ocenjujem devetletno šolanje v osnovni šoli, čeprav v njegovo uspešnost mnogi zelo dvomijo. Očitno se bodo rezultati šolanja pokazali šele čez nekaj let, vendar si starši želimo, da bi naši otroci že zelo zgodaj začeli pridobivati znanje. Danes so to znanje pričeli dobivati v mali šoli, zdaj pa ga bodo že v redni šoli, kamor bodo prišli s šestim letom. Mislim, da je prav, da se otrok zaposli že zelo zgodaj in si pridobiva znanje. Osebnostem za devetletno šolanje."

○ ŠTEFKA VRBOLE,
gospodinja:

"Nimam več šoloobveznih otrok, imam pa vnuke, ki bodo obiskovali devetletno šolanje. Pozdravljam to novost in dejstvo, da se uvaja tudi pri nas na Koroškem. Z devetletnim šolanjem bodo prav gotovo naši otroci dobili več znanja za poznejše vpise v srednje, poklicne in druge šole. Tudi za učitelje bo devetletno šolanje novost, ki jim bo gotovo prinesla mnoge spremembe."

F. JURAC

Legen pri Slovenj Gradcu:

SVEČANA PODELITEV SODNIŠKIH PRIZNANJ

Operativno vodstvo poveljstva gasilcev Koroške je pred nedavnim na domačem turizmu v Legnu pripravilo svečano podelitev sodniških priznanj. Da je bil tečaj zahteven in težak, pove že podatek, da je od 73 kandidatov tečaj uspešno opravilo le 29.

Ob podelitvi diplom je nastal še tradicionalni "gasilski posnetek"

Poleg tečajnikov je bilo na slovesnosti tudi veliko gostov in predavateljev. Hubert Nemeč, član predsedstva gasilske zveze Slovenije iz Mute, je pohvalil organizacijo tečaja. Bil je vesel, da se ga je udeležilo veliko število mladih, med njimi tudi nekaj žensk. Poudaril je tudi, da starejše generacije v mladih vidijo razvoj gasilstva v prihodnje. Ko mlad človek raste z gasilstvom, tudi sam pridobiva znanje in avtoriteto.

Tudi Beno Kotnik, poveljnik štaba operativne koroške, je vsem novim sodnikom in sodnicam izrekel čestitke in priznanja za njihov trud. Dejal je, da se gasilstvo gradi tudi na novih sodnikih. Nov veter bo na takšen način zavel tudi med gasilskimi tekmovanji in bo najbrž prinesel še bolj poštene rezultate.

Ivan Hočevar, vodja tečaja, pa je takole strnil svoje misli o samem tečaju:

"Udeležba je bila tako na teoretičnem kot na praktičnem delu tečaja več kot zadovoljiva. Vsi, ki so se za tečaj odločili in ki so vztrajali prav do konca, so ga uspešno opravili. Iz gasilske zveze Ravne se je tečaja udeležilo 14 gasilcev, trije so bili iz radeljske, šest iz mislinjske in pet iz dravograjske zveze. Osebnostno sem več kot zadovoljen s celotno izvedbo tečaja. Upam si trditi, da bomo kaj podobnega pripravili že prav v kratkem za nove, mlade generacije, tudi za tiste, ki želijo postati "sodniki". Koroški gasilci smo znani tudi po tem, da skozi vse leto kaj pripravljamo, stalno smo v gibanju."

Silvo Jaš

Delali so kar sami

Cerkev svetega Jerneja, na samem vrhu istoimenskega kraja, je stara, z bogato zgodovino. Njena preteklost pa po dosedanjih virih ni kaj prida zapisana.

Veliko je o njej vedel in rad pripovedoval stari Primož, kmet in prvi сосед cerkve na vrhu. Iz skromne kapelice so baje tam nekje pred šeststo in nekaj leti ljudje z velikim garanjem zgradili to lepoto, bili nanjo ponosni in jo skrbno čuvali iz roda v rod.

Kaže, da je nekaj te skrbi ostalo vraščeno v ljudeh. V začetki šestdesetih let, pravijo, da tisti čas sploh ni bil naklonjen cerkvam, so ljudje lepo obnovili streho. Resda s salonitkami, ki se nikakor niso ujemale z lepoto krajine, so pa ohranile cerkev. V tem obdobju so obnovili in ohranili tudi nekaj kapelic. Celo takratna "družbena" podjetja so znala in upala kaj dodati.

Lani pa so se temeljiteje in ob pomoči stroke lotili obnove ostrešja, okna na zvoniku je že prej kvalitetno obnovil mizar, tudi domačin. Cerkvi so vrnili ostrešje nekdanjega izgleda, to je streho z macesnovimi deščicami.

Stil in identiteta sta se ponovila. Pravijo, da ima v tem svoj delež tudi Zavod za spomeniško varstvo, ne samo z besedami in nasveti, prispeval je tudi dva milijona tolarjev. Prav toliko in še malo več je prispevala občina Muta za ohranitev kulturne dediščine, svoj delež v organizaciji sta dodala oba pristojna duhovnika, nedvomno največ pa ključarji in vsi ali vsaj velika večina domačinov, Jernejčanov. Njihov delež kaže podatek, da so v obnovo v pozni jeseni vložili nad 1.400 prostovoljnih delovnih ur in nekaj prevozov, ki v teh okoliščinah niso zanemarljivi.

Že pred leti so s podobno akcijo zaščitili veliko stavbo, zidano z obokanimi kletmi - nekdanje župnišče. Je pod streho, je zavarovano in čaka na boljše čase ali na čas, ko se bodo morda le znali dogovoriti za smotrno uporabo in ureditev tako velikega prostora.

»Finese« bodo opravili spomladi

Sveti Jernej je bila nekdaj velika fara, leto pa 1918 je razdelilo kraj in ljudi. Tisti, ki so se odločili za Avstrijo so si sčasom zgradili novo cerkev, lepa je, pa kljub temu radi pridejo še semkaj, vsaj ob lepih nedeljah. Je tudi to nekaj tistega, kar ostane v ljudeh, pa če je posredi še toliko političnih zdrah in sprememb.

Polepšan Jernej v stari podobi je še bolj vabljev. Že danes pa le malo ve, da je bila tu šola, bila menda kar bogata knjižnica, za kratek čas celo carinarnica in seveda gostilna Pri lipi.

Kristl Valtl

plisira nema pripoved strukture

od Fortunyja

Že stari Egipčani so ga uporabljali za transparentna vrhna oblačila iz svetlih lanenih tkanin. V Evropi se je pojavil v začetku dvajsetega stoletja kot prava modna revolucija. Njegov stvaritelj je bil takratni slikar, fotograf, gledališčnik, arhitekt, graver in oblikovalec vzorcev **Mariano Fortuny**. Bil je posebnost, saj je združeval umetnost in obrt in s tem poosebljal ideal renesančnega človeka v času specializacije in napredka.

Že v zgodnjem otroštvu se je seznanil s svetom tekstila, saj sta njegova starša nakupovala različne materiale širom takratne Evrope in zbirala svojo privatno kolekcijo. Mario je kot deček rad barval in poslikaval različne tkanine z enako kvalitetnim postopkom kot njegova starša.

V zgodnjih letih 20. stoletja sta moda in tekstil igrala pomembno vlogo vsakdanjika. Domovi srednjega razreda so bili natrpani s tkaninami, večina teh je bila oblikovana po okusu prejšnjih generacij, vendar se je že začel uveljavljati nov način oblikovanja v koraku s časom. Pomembnost in prisotnost tekstila sta se močno zrcalila v literaturi in slikarstvu. Francoski pesnik Baudelaire je zapisal: Tkanine govore nem jezik, kot rože, nebo in zahajajoče sonce.

Fortuny je kaj kmalu začel izdelovati gledališke kostume. Pridno je nabiral izkušnje, ko je preučeval detajle srednjeveških oblek, njihove različne oblike in materiale. Odločil se je resneje ukvarjati s tekstilijami in oblačili. Vedno je delal s svetlimi materiali visoke kvalitete. Prvi kostumi so bili izdelani iz svile. Že od začetka so bili izdelki ne le okrasni, ampak tudi primerni za nošenje. Vsak kos oblačila je uporabniku dopuščal veliko različnih variant nošenja in dovoljeval veliko svobode v izražanju in gibanju telesa.

Njegove ovratne rute so se na veliko nosile k posebnim vrstam oblek. Njegova najbolj znana kreacija se je pojavila leta 1907. To je **plisirana svilena obleka**. Bila je preprosto krojena in prosto padajoča od ramen po telesu. Povzročila je prelomnico v modi, saj so ženske začele opuščati obleke s tesno oprijemajočimi stezniki in začele posegati po Fortunyjevih prosto padajočih oblekah.

Plise se je dal oblikovati na mnoge

načine v nove, razkošnejše oblike in kombinirati s tunikami, potiskanimi ogrinjali in rutami iz svile. Poleg svile je Fortuny slikal tudi žamet. Uporabljal ga je kot okrasni dodatek ali kot osnovno tkanino oblek. Znameniti vzorci so tako naselili svileno in žametno površino. Ta dva najkvalitetnejša materiala sta imela prednost pred vsemi ostalimi, uvažal ju je direktno iz Kitajske in Japonske, vedno v surovem stanju - v beli ali svetli krem barvi.

Celoten proces, od surovin, pa do končnih izdelkov je bil odvisen od Fortunyja samega. Ne le, da je sam obvladal tehnike barvanja in tiskanja, sam je tudi izdeloval barvila, matrice, šablone in naprave za barvanje in tiskanje. Tkanine si je zamislil tako, kot da bi bile slike in je z njimi tako tudi ravnal. Nikoli ni uporabljal kemičnih barv, ki so bile lahko dostopne, ampak je sam izdeloval naravne. Vse surovine je uvažal - košeniljke (male žuželke, ki proizvajajo rdečilo) iz Mehike, indigo iz Indije in ostale rastline in zelišča iz Brazilije. V svojem laboratoriju je spremenil te sestavine v prah in jih zmešal v čudežne in edinstvene barve.

V vsem ustvarjalnem obdobju ga niso zanimale stanovitne spremembe silhuete, barv, stila, dolžin, oblike ovratnikov, tekstila ipd. Odklonil je reklamno modo, razumljeno kot modo velikih trgovskih hiš z vsemi okraski, nakitom in nenaravnim omejevanjem telesa. Bil je slikar, ki je ustvaril odrsko sceno ter slikar, ki je ustvaril popolnoma svoja oblačila in ne kreator kot Worth, Poiret, Lucille ali Coco Chanel. Njegove obleke, materiali, modne skice, njegova predstava o oblačenju, so bili popolnoma ločeni od sveta visoke mode, saj je dobival inspiracije iz bolj zapletenih in raznolikih virov.

Mariano Fortuny je izumil modo zunaj mode, modo, ki se ne spreminja, modo kot resnično umetnost. Težko si predstavljamo današnjo žensko, ki nosi Poireta, Paquina ali Patona. Obleke teh znanih kreatorjev in modnih inovatorjev so zaznamovane s pečatom mode, ustvarjene so bile z namenom, da naslednjo sezono več ne bodo aktualne. Fortunyjeve pa so, v nasprotju s temi, brezčasne. Njihova lepota je v elegantni preprostosti, dovršenem kroju, kvaliteti materiala in čutnosti barve.

Piše: Stanka Blatnik

nama pripoved strukture

do Miyakeja

Podobna posebnost med današnjimi oblikovalci pa je v Hirošimi rojeni **Issey Miyake**. Tudi on se večinoma ukvarja s strukturiranjem materiala. Njegova originalnost se kaže v raziskovanju krojev in materialov. Evropejce je seznanil s svojim stilom, jih navadil na široke oblike, na plastenje (nalaganje blaga enega vrh drugega), na asimetrijo in različno nagubanost. Njegove dobro premišljene barve, nepričakovani materiali in nenavadni kroji so naredili imyakeja za eno izmed največjih zvezd mednarodnega oblikovanja.

Miyake se je po študiju oblikovanja v Parizu zaposlil najprej kot asistent pri Guy Larocheu, kasneje pa še pri Givenchyju. Leta 1970 je odprl svoj stilski studio v Tokiu, naslednje leto pa je že predstavil svojo kolekcijo v New Yorku. Takrat se je začela njegova velika ustvarjalna pot.

V svojem boju z vzponi in padci v življenju se je dobro pripravil in oborožil. Njegova izolacija ima svoje korenine v naravi njegovega dela in v njegovem poreklu. Pri šestih letih je namreč doživel žareči blisk atomske bombe, od katerega je bil oddaljen le dobre tri kilometre. Pomembno vlogo zanj je igralo tudi obdobje povojne Japonske – čas prehoda in izzivov za razvoj osebnosti. V študijskem obdobju je prijateljeval z arhitekti, slikarji, kiparji, pisatelji in plesalci. Navzočnost modnega ustvarjalca v posvečenih visokih umetniških krogih ga je sčasoma povzdignila na najvidnejše mesto.

V Miyakeju je mogoče prepoznati zavedanje nečesa novega. Mnenja je, da lahko obleka ogromno stvari poudari in jim da svoj pomen. Njegova oblačila, razgibana, živahna, neortodoksna, svobodna, so vrh tega oblikovana še z veliko mero obrtniškega znanja. Vseskozi so bila simbol za velik del kreativnih tokov v moderni Japonski. Njegovi modeli in njegov način izražanja preko njih so bili vedno ambiciozni, prodirljivi in so vedno vztrajno iskali razumevanje. Vsebujejo idealizem, ustvarjalno moč in izziv, vse to pa je izraženo v njegovih materialih in v neprisiljenosti njegovih oblik.

Oblačila obdaja neka posebna skrivnost, ki daje slutiti njihov izvor. Nji-

hovega lastnika povežejo z oblikovalcem. Vse, ki nosijo njegova oblačila, ima namen vključiti v proces njihovega ustvarjanja, saj meni, da noben njegov model ni dokončan, dokler ga nekdo ne obleče. Potem se namreč spremeni.

Na večini drugih ustvarjalnih področij, npr. pri filmu, vsak avtor teži k temu, da ostane njegovo delo nedotaknjeno, vsakdo ga želi predstaviti kot neko popolno, zaokroženo celoto. Miyake je mnenja, da je njegovo delo tako dolgo nedovršeno, kakor dolgo je pod njegovo kontrolo. Njegova oblačila pogosto dajejo tudi videz nedokončanosti, kt da je na koncu nekaj pozabil dodati. To pa pomeni, da stvari, ki jih je sam izpustil, tudi ni želel podati.

Miyakejeva oblačila so aktivna in zahtevna. Z njimi se ne da ostati neopazen in s tem lahko precej natančno razložimo, zakaj ni videti na cesti več njegovih modelov. Celo kadar so nova in visijo na obešalniki, delujejo, kot da so bila izpostavljena kakšni od najhujših naravnih katastrof. Čar teh »zmečkanin« pa je v vzpostavitvi nečesa, kar je preživelo popolnost, kar nosi skrivnostni zapis in je še vedno nosljivo. Vrednost tovrstne kolekcije je izražena v uporabi skromnega materiala za nek višji namen.

Miyake je snovalec, katerega višek pomeni drugačnost. Po tem tudi slovi. Postal je nesporen vodja svojega hierarhičnega sistema, istočasno pa tujec izven tega kroga. Zdi se, da je uspel v osamljenosti, daleč od konvencionalnih socialnih preparacij in potrošniškega pojmovanja lepote.

Tistega, ki bo obleko nosil, je po njegovem mnenju treba pripraviti k temu, da bo soudeležen pri dokončnem modelu. Obleka na nek način človeka ovije in mu da notranjo moč. Ljudje, ki nosijo njegova oblačila, predstavljajo pazljivo in sodelujočo publiko. Vsakdo, ki nosi obleko, je povezan z njenim ustvarjalcem; to je oblikovalčeva prednost in potrditev, saj nositi obleko pomeni tudi strinjanje.

Issey Miyake

Sanacija Dominikanskega samostana nujna

Zaradi pomanjkanja denarja naj bi sodelovala poleg vlade tudi širša javnost

Sredi minulega meseca je bil v Radljah na pobudo občine Radlje sklican sestanek v zvezi s problematiko, vezano na lastništvo, vzdrževanje in bivanje v Dominikanskem samostanu v Radljah, ki so se ga poleg župana občine Radlje **Huberta Robnika** in tajnika **Milana Šarmana** udeležili še predstavniki ministrstva za kulturo, inšpektorata za okolje in prostor, Javnega komunalnega podjetja Radlje, Hmezada kmetijstvo Radlje ter Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec.

Na sestanku je bilo ugotovljeno, da je Dominikanski samostan, ki obsega dva kompleksa poslopij, v izredno slabem stanju in ni več primeren za bivanje, saj predstavlja neposredno nevarnost za 20 družin, ki bivajo v njem. To potrjuje tudi odločba gradbenega inšpektorja Draga Pistotnika. Na sestanku so se dogovorili, da bo v najkrajšem času potrebno sanirati najbolj ogrožene dele kompleksa, pripraviti projekt in pristopiti k celoviti sanaciji ter izdelati program zagotavljanja nadomestnih stanovanj za preselitve.

Ker je naloga tako finančno kot tehnološko zelo zahtevna, bodo skušali v postopek sanacije pritegniti več subjektov, kot so Ministrstva za kulturo, okolje in prostor ter delo družino in socialne zadeve, lokalno skupnost, zemljiško knjižnega lastnika in morebitne zunanje vlagatelje. Na podlagi dogovora mora Hmezad kmetijstvo Radlje kot zemljiško knjižni lastnik, čeprav je formalni lastnik že od marca lanskega leta država, takoj vložiti zahtevek za priglasitev del, katerih osnova bodo izsledki in priporočila zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor.

Ministrstvo za kulturo bodo pozivali, da se do nerešenga statusa lastništva jasno opredeli in ga ustrezno uredi ter takoj prične s sanacijo objekta v okviru razpoložljivih sredstev. Vlado Republike Slovenije bodo urgentno pozvali, da se vsled nezadostnih sredstev, s katerimi razpolaga Ministrstvo za kulturo, interventno zagotovijo dodatna sredstva za sanacijo objekta in zagotavljanje nadomestnih stanovanj. Glede na to, da je po odločbi št. 001-1/97 EŠD 5021 kh, z dne 7/3-1997 Dominikanski samostan v lasti države, pa vsi, tako lokalna skupnost, predvsem pa stanovalci upajo, da jim bo ta pri rešitvah pomagala. Prvi sanacijski ukrepi naj bi bili po odločbi gradbenega inšpektorja vidni do 1. maja letos.

T.K.

Svet občine Radlje imenoval podžupanjo in podžupana

*Na drugi redni seji Sveta občine Radlje se je že pričela opozicijsko - pozicijska razprava, v kateri je neformalna pozicija z devetimi, včasih pa tudi z desetimi glasovi zlahka krojila odločitve. Najprej so se lotili razprave o pisnem odstopu in pisnem preklicu odstopa, ki ju je v drugi polovici decembra podal svetnik **Maks Sušek**. V njej so brez sklepanja opustili sklep Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki je na podlagi zakona o lokalnih volitvah in mnenja službe za lokalno samoupravo predlagala, da svetniku **Maksu Sušku** s 15. januarjem preneha mandat.*

Dokaj zanimivi razpravi sta botrovali tudi ločeni mnenji o tem s strani Službe za lokalno samoupravo na eni in Republiške volilne komisije na drugi strani. Ob koncu so sprejeli predlog o pridobitvi obvezne razlage, ki bo dala dokončno odločitev o zadevi ter predlog, da si Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pridobi še dodatne informacije in občinskemu svetu pripravi nov predlog za odločanje.

*Svet občine Radlje pa je na tej seji podprl tudi predlog župana **Huberta Robnika** in za podžupanjo imenoval **Darinko Mravljak** (SLS), s pooblastilom za vodenje sej, upravo formalnih zadolžitev, pokrivanje področja kmetijstva in razvoja podeželja ter s pooblastilom, da nadomesti župana v primeru, da mu preneha mandat. Svetniki so podprli tudi predlog župana **Huberta Robnika** in za podžupana imenovali še **Ludvika Fedlerja** (SDS), ki bo opravljal projektne zadolžitve in skrbel za izvrševanje proračuna.*

TOMAŽ KARAT

Nova pridobitev v salonu Avto Fekonja v Radljah

V zasebnem podjetju Avto Fekonja Radlje, ki je v letu 1995 pričelo s prodajo in servisom Renaultovih vozil na novi lokaciji na Pohorski cesti v Radljah, so v preteklem letu zaključili še eno izmed večjih investicij. Kot je povedal direktor **Bojan Fekonja**, je bila investicija v prizidek k obstoječemu, okoli 540 kvadratnih metrov velikemu objektu nujna, saj je že pred dvema letoma s strani Revoza d.d. - Renault pridobilo koncesijo A, s čimer nudi najvišji nivo uslug. V okoli 430 kvadratnih metrov velikem prizidku k obstoječemu objektu, so uredili kleparsko in ličarsko delavnico, mešalnico barv, optiko, test zavor ter ročno avtopralnico.

Investicija je podjetje Avto Fekonja d.o.o. veljala okoli 60 milijonov tolarjev, od tega je bilo samo za opremo, ki je uvožena in podkrepjena z računalniško kontrolo, potrebno odšteti skoraj polovico zneska. Kot je še povedal direktor podjetja **Bojan Fekonja**, v objekt naslednjih pet let domala ne bo potrebno več vlagati, saj je nivo storitev v skupini najboljših iz koncesije A. Podjetje Avto Fekonja, ki zaposluje 12 delavcev, je v lanskem letu prodalo 132 novih in 92 rabljenih avtomobilov, kar je za okoli 15 odstotkov več kot v letu 1997. Glede na prodajo v prvi polovici januarja, bi lahko tudi letos pričakovali povišanje realizacije. Prizidek k obstoječemu objektu z barom zaokrožuje celovito ponudbo uslug podjetja Avto Fekonja, kjer opravljajo tudi tehnične preglede vozil.

K.T.

Še več Slovencev na Triglav!

**NIŽJE PREMIJE
DO 20%**

V Zavarovalnici Triglav, d.d., smo s 1. januarjem 1999 občutno znižali premije nekaterih **avtomobilskih, premoženjskih in kmetijskih zavarovanj**, pri tem pa še vedno zagotavljamo 100-odstotno varnost naših zavarovancev.

S še bolj dostopnimi premijami ter zanesljivimi zavarovalniškimi storitvami skrbimo za to, da bi bilo življenje v Sloveniji bolj varno.

avtomobilska zavarovanja	premoženjska zavarovanja	kmetijska zavarovanja
<ul style="list-style-type: none"> • znižanje premije za zavarovanje polnega avtomobilskega kaska za vse vrste vozil za 15 odstotkov; • zavarovanje tatvine vozila (kombinacija K) je cenejše za 30 odstotkov; • ob sklenitvi polnega avtomobilskega kaska so kriti stroški najema nadomestnega vozila (kombinacija I) in stroški pomoči na cesti (kombinacija R) brez plačila dodatne premije; • in še druge ugodnosti. 	<p>Znižanje premije za 20 odstotkov pri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • požarnem zavarovanju objektov, opreme in zalog; • zavarovanju gospodinjskih strojev in aparatov; • zavarovanju računalnikov, glasbenih instrumentov in akustičnih aparatov; • zavarovanju stekla; • zavarovanju obratovalnega zastoja zaradi požara; • montažnem zavarovanju; • zavarovanju opreme v zakupu; • zavarovanju blaga v hladilnicah in zamrzovalnikih; • zavarovanju sejmov. 	<ul style="list-style-type: none"> • znižanje premije za 20 odstotkov pri zavarovanju: <ul style="list-style-type: none"> - vinogradov, - sadovnjakov, - hmelja in - vrtnin. • znižanje premije za 20 odstotkov pri zavarovanju: <ul style="list-style-type: none"> - kopitarjev, - govedi in - psov.

Podrobnejše informacije o številnih drugih ugodnostih in celovit pregled nad popusti pri naših storitvah lahko dobite na poslovnih mestih Zavarovalnice Triglav.

triglav premoženje

 zavarovalnica triglav, d.d.

DURHCUGOV SLOVARČEK

VLADA IN VOJSKA TAKO, LJUDSTVO DRUGAČE

Država kupuje letala, ljudstvo pa menda plovila. Iz tega sklepamo, da je država vse manj na tleh in vse bolj v zraku, ljudstvo pa vse bolj v vodi ali celo pod njo.

PODUHOVLJENI UČITELJI

Glede na izjave nadškofa Rodeta kaže, da bojo že v bližnji prihodnosti - če ne prej, pa ko bomo dobili novo vlado, na višjih šolah poučevali slovenski škofje, na nižjih šolah pa jim bojo pomagali drugi duhovniki. Naslednja vlada torej ne bi potrebovala ministra in ministrstva za šolstvo. Brez dvoma bo to velik prihranek za državo in davkoplačevalce!

F.H.

Neumorni Franjo

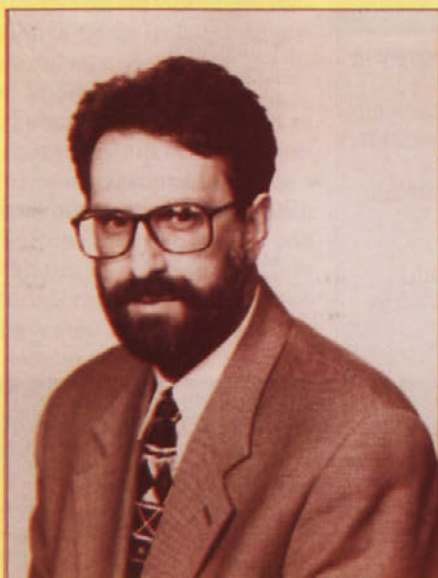
Franjo Murko iz Slovenj Gradca je resnično neumoren: nekaj malega poje, izdaja časopis, ukvarja se s stiki z javnostmi, ob koncu tedna pa še kelnari v Atlantidi.

Te dni je Franjo tudi podvelškega župana **Antona Kovšeta** nagovarjal, da bi za njihovo občino vodil piar. Ponudba je takšna: od vsega, kar bi se dobrega napisalo o podvelški občini, bi procenite kasiral Frenk. Kovše pa odgovarja, da bi takrat, ko se o občini slabo piše, račune pošiljali na Murkovo firmo. Posel ni bil sklenjen.

NATROSIL JIH JE...

- Na solzah raste le bolečina.
- Najbolj neodvisno živijo - odvisneži.
- Objektiv kamere je le redko objektiv.
- Življenje ni zabava, je pa lahko zabavno.
- Najbolj odmevna dela so nastala v tišini.

NIKO

PREMIKI

Lojze Raško je bil kar nekaj časa zaposlen v Informativni turistični pisarni pod okriljem Mestne občine Slovenj Gradec. Ker je pisarna na Glavnem trgu in v samem mestnem jedru, je bil vseskozi na tekočem, kakšni in kam so bili premiki znanih Slovenjgradčanov. Pridobil pa si je tudi turistične izkušnje, saj je aktiven v Turističnem društvu Slovenj Gradec.

Ko je Lojze pospravil svoje stvari iz pisarne, bi človek pričakoval, da se bo premaknil na Turistično zvezo. A ne! Lojze je zaenkrat pristal na območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov, od koder se je dosedanji sekretar **Marjan Barl** pomaknil bliže sedežu v Ljubljano. Dva premika torej in dva napredka, čeprav Lojze poslej ne bo mogel več dobro slediti premikom svojih znancev, ker okna njegove nove pisarne niso obrnjena na Glavni trg. Sicer pa Lojze med prvimi nalogami načrtuje sindikalni izlet v mestno jedro.

NOVI SVETNIKI - NOVE NALOGE

Med svetniki Mestne občine Slovenj Gradec je kar nekaj novih svetnikov, ki imajo svoje poglede na obveznosti in naloge župana. Tako so med drugim županu **Janezu Komljanču** naložili, da se naj z **Elektro Turnšek**, ki ima v občini koncesijo za kabelsko televizijo, pogovori o tem, da na kabelski ne bi posredovali porno filmov, ki pohujšujejo mladež. Tako se bojo mame in ateji lahko mirno spravili na lepše v večernih urah, ne da bi jih skrbelo, kaj mladež medtem gleda doma.

Nekateri drugi pa že intenzivno razmišljajo o drugi nalogi, ki jo kanijo nameniti županu. Zbrali bodo podatke o tem, koliko je Slovenjgradčanov, starih nad 65 let - tujcev in priseljencev ne bodo šteli. Podatke bodo posredovali županu, ki naj bi poskrbel, da bojo ti domorodci po najkrajši in najlažji poti prišli do viagre.

ŽELELI STE, OBUPAJTE!

☹☹☹

Za nemoralo bi moralist
ateistu dal atest,
a sam le težko bi opravil
lastne vere test.

☹☹☹

ZDA so odločno proti terorizmu. Nasilje jih niti ne moti preveč.

☹☹☹

Za reševanje spornih vprašanj z nami ima menda Hrvaška dobre argumente.
Med najboljšimi je zanesljivo ta, da imamo mi slabe diplomate.

☹☹☹

Ura dela je vredna okrog 10 DEM. Delavec dobi štiri za "minimalca", ostanek je "ekstra profit" za delodajalca.

☹☹☹

Clintona tepe dejstvo, da se je spečal s pripravnico, ki je bila na vse pripravljena, namesto da bi se s tajnico, ki bi vse tajila.

☹☹☹

Kako je mogoče, da nas je manj in manj, ko pa ima večina družin po tri otroke - prvega, zadnjega in edinega?

☹☹☹

Kandidat za novega obrambnega ministra ima menda izjemne organizacijske sposobnosti in do zdaj še ni naredil nobene večje organizacijske napake. Zaboga, kako jo bi pa naj, saj še ni imel prilike?

☹☹☹

Cerkev je pripravljena sestri za državo za skupno pogajalsko mizo. Postavlja le en sam pogoj - da bo miza polna!

☹☹☹

Nekoč smo si želeli, da bi bili na svoji zemlji. Na svojem smo že, z zemljo pa nam bolj slabo kaže.

☹☹☹

NIKO

SLUŽBENE POTI

V eni izmed koroških občin se občani pogosto ozirajo za službenim avtomobilom, v katerem se vozita župan in občinska tajnica.

Prepričani smo, da na teh potovanjih rečeta kakšno dobro za razvoj občine in da ju ne premamljajo kakšne druge skušnjave. Da torej ni posredi kakšna afeta sex gate Clinton a la Koroška.

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da zagotovo ne gre za župana občine Črna na Koroškem.

NAFTNI KRUH

V zadnjih letih se je tudi na Koroškem spet razmahnila »peka domačega kruha«. Marsikateri kmet vidi v tem dodaten vir zaslužka.

Nekateri pa so šli celo tako daleč, da pečejo kruh v pečeh, ki jih ogrevajo z direktnim (poudarjamo - z direktnim) ognjem iz gorilnika na nafto. Čeprav za peko domačega kruha velja pravilnik, da se za ogrevanje lahko uporabljajo samo drva iz mehkega lesa, nekateri tega pač ne upoštevajo. Pristojne inšpekcijske službe doslej na žalost še niso ukrepale, mi pa kupujemo "bio kruh", ki pa je dejansko specialiteta "naftni kruh".

Pa dober tek!

NAGRADNA IGRA:

POIŠČITE SE V PREPIHU

Gospoda na naši nagradni fotografiji - če se bo seveda prepoznal na sliki - čaka v trgovini Kmetijsko gozdarske zadruga Ledina v Mislinji nagrada v višini 2.500 SIT. Nagrado mu bo izročil prijazen poslovodja trgovine Marjan Sušec, če bo nagradenec prišel v trgovino z izvodom Prepiha v roki. V bogato založeni trgovini KGZ v Mislinji pa že lahko kupite vse za pomlad, od semen, umetnega gnoja, do raznega gradbenega materiala ...

RTV SERVIS, TRGOVINA, MHE
LEČNIK ZORKO s.p. Čečovje 6 2390 Ravne na Kor.
Tel/fax: 0602/287-960
E-pošta: zorko.lecnik@sgn.net

- UGODNA PRODAJA PRIZNANIH TV, VIDEO IN HI-FI KOMPONENT PO UGODNIH CENAH.
- NOVO: GSM APARATI + PRIKLOP V 1 URI
- SESTAVIMO VAM RAČUNALNIK PO VAŠI ŽELJI.
- KUPLJENO BLAGO NA ŽELJO STRANKE PRIPELJEMO NA DOM.
- VSE KUPLJENE ARTIKLE TUDI SERVISIRAMO, SAJ SMO SERVIS S TRADICIJO IN 20 LETNIMI IZKUŠNJIAMI.

NOVO

ZAVAROVANJE Z MEDICINSKO ASISTENCO V TUJINI

Z zavarovanjem z medicinsko asistenco je potovanje ali bivanje v tujini res brezskrbno. Tudi v primeru bolezni ali nesreče zavarovanec ne bo sam, saj mu bo ob strani stala zanesljiva in izkušena zavarovalnica.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije se je za zagotavljanje kakovostnih in zanesljivih storitev zavarovanja z medicinsko asistenco v tujini povezal z eno največjih in najbolj razširjenih zavarovalnic - s švicarsko ELVIA.

ELVIA zagotavlja zavarovanje z medicinsko asistenco po vsem svetu.

Kaj nudi zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini?

Zavarovanje z medicinsko asistenco omogoča brezskrbno potovanje in bivanje v tujini. Zavarovancem je v primeru bolezni ali nesreče vedno pri roki in jim poleg zagotavljanja in kritja stroškov nujnih zdravstvenih storitev nudi še vrsto drugih praktičnih koristi, brez katerih bi bil bolnik ali poškodovanec v tujini neboljen. Skladno s Pogoji za dodatno prostovoljno zdravstveno zavarovanje »Tujina z medicinsko asistenco« to zavarovanje:

- krije stroške nujnega zdravljenja v tujini
- predstavnik ELVIE lahko pomaga pri premagovanju jezikovnih preprek, zagotovi medicinsko konzultacijo in prevoz zavarovanca do zdravnika, izbere primerno zdravstveno ustanovo in tja prepelje zavarovanca ter posreduje informacije svojcem zavarovanca
- če mora biti zavarovanec hospitaliziran tudi po planiranem datumu povratka in ga spremlja svojec, tudi zanj krije določene stroške bivanja v hotelu
- organizira in plača povratno vožnjo tudi za zavarovančevega otroka, če ga ne spremlja še druga odrasla oseba
- zagotovi nujna zdravila, ki jih za svoje zdravljenje potrebuje zavarovanec
- posreduje vsa sporočila svojcem ter organizira spremembe na poti (hotelske, letalske itd. rezervacije, sestanki ...)
- pod posebnimi pogoji tudi krije morebitne stroške odvetniških storitev do višine 2.500 DEM

- zagotovi prevoz zavarovanca v domovino, po potrebi s spremstvom
- zagotovi prevoz svojcev zavarovanca, ki so ga spremljali na potovanju, če prvotnega prevoznega sredstva ni več možno uporabljati
- organizira in plača prevoz umrlega zavarovanca in tudi njegovih svojcev, če ni možen povratek s prvotnim prevoznim sredstvom
- povrne stroške nujnega zdravljenja, če zavarovanec ni mogel stopiti v stik z ELVIO in je moral plačati stroške zdravljenja sam.

Kje in kako se zavarujemo?

Zavarovanje se lahko sklene na vseh enotah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in pri pooblaščenih posrednikih, ki so praviloma turistične agencije.

Zavarovanci se seznanijo z zavarovalnimi pogoji in višino premije, izračunane na osnovi odločitve o coni in trajanju zavarovanja, zavarovalni vsoti, zavarovalnem programu in vrsti police ter sklenejo zavarovanje.

Na podlagi plačila premije v celem znesku prejmejo potrdilo, ki ima veljavnost zavarovalne police in praktično pomeni plačilno sredstvo za nujne zdravstvene in druge storitve v tujini.

PROSTVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

SPOMINI MEŽIŠKEGA KNAPA

ŽE DESETLETJA PRED MANO BRADATI MOŽJE - PRVI KNAPI V TEMNI GRAPI KOPALI SO V JAMI SREBRNO ZLATO.

Pisalo se je leto 1943, ko sem kot kratkohlačnik, bilo mi je šestnajst pomladi, dobil delo v Rudniku svinca in topilnici v Mežici. Najprej sem delal v laboratoriju v izpiralnici v Žerjavu. Ker pa se je v rudniku zaposlil tudi moj prijatelj iz šolskih klopi Rajko, sem želel še sam delati v jami.

Nekega dne Rajka ni bilo več na ših. Hitro sem zvedel, da je odšel med partizane. Odšel sem za njim. Rajko pa žal ni imel sreče, da bi dočkal svobodo. Padel je pri Krpuhu pod Uršljo goro. Novica o njegovi smrti je po kurirjih kmalu prišla do mene in me zelo potrla. Le nekaj dni pred kapitulacijo Nemčije je pri kmetu Križanu padel še en moj dober prijatelj, Franci Potočnik.

Po vojni sem se spet zaposlil v jami. Želel sem čimveč zaslužiti, zato sem se prijavil, da bom delal na izkopu novega jaška - v vodi. Posledice te odločitve nosim še danes.

Leta 1947 sem bil poklican na sluzenje vojaškega roka. Pot me je vodila tja daleč od

Slovenije - na Kosovo v Uroševac. Po demobilizaciji sem se moral zaposliti na tedanjem okraju v Slovenj Gradcu in mojega knapovanja je bilo konec. Manjkalo mi je le nekaj več kot dva meseca do petih let delovne dobe v rudniku in tako ob upokojitvi nisem bil upravičen do beneficirane delovne dobe.

Iz prvih dni dela v jami mi je ostalo živo v spominu, ko so me stari knapi poslali v jamsko pisarno po pinloch. To je v skalo izdobljena luknja, kamor se vstavi jamski opornik. Razumljivo je, da sem v pisarni pri šteigerjih (nadzornikih) in potem, ko sem se vrnil med sodelavce, požel salve smeha. Knapi, kot vemo, so bili vedno veliki šaljivci.

Kot povsod v industriji, je tehnika hitro napredovala. Za varnost pri delu je bilo vse bolj poskrbljeno. Karbidovke so zamenjale električne svetilke, knapi so dobili zaščitne čelade, obleke. Pred vhodi v jame, tako na Žerjavu kot na Glančniku, so zgradili lične garderobne omarice in skupen tuš, da so se

lahko delavci umili, preoblekli in domov prihajali čisti. Vsega tega v času mojega knapovanja ni bilo.

Posebej starejši ljudje v Mežici, Žerjavu, Črni, se spominjajo, kako so dan za dnem, tudi ob sobotah, drobne lučke karbidovk tiho rezale noč po hribih navzdol proti jami in pozno zvečer (druga izmena) so se počasi, utrujeno vzpenjala nazaj v hribe proti domovom. V jame smo se vozili z jamsko železnico, sedeli smo v lorah - mini vagončkih.

Na delovišča smo se plazili po tretnah, to so v jamski les vsekana stopala za noge, ki pa jih je padajoče kamenje hitro zlizalo. Zato so se dogajale tudi nesreče z zdrsom po stopnicah.

Danes je za premnoge družine v Mežiški dolini grenko spoznanje, da je življenje, ki je bilo sicer povezano s trpljenjem in

Levo Franc Gruber, desno avtor prispevka Franjo Hovnik

nevarnostjo globoko pod Matjažovo Peco, za vedno izumrlo. Moje, sicer kratkotrajno delo v jamah in rovih sprejemam kot nekaj domačega, neločljivega od moje osebnosti, ne samo kot davno in tudi prvo možnost za pridobivanje sredstev za preživljanje.

Moj oči Peter je bil prav tako jamski delavec. Med številnimi sodelavci - knapi sem se še posebej sprijateljil s **Francem Grubarjem**, s katerim sva bila sicer skorajda sosed. Nekega dne sva se odločila in se z vlakom odpeljala na enodneveni izlet na Bled, ki je že tedaj slovel kot eden najlepših slovenskih turističnih biserov. Tam se je zbirala smetana visoke družbe, o kateri tedaj nobeden od naju ni kaj dosti vedel, še manj razumel.

Iz tistih davnih dni mi je ostal še spomin na kolektivni izlet knapov v vinske gorice v Šentilj, kjer smo si lahko natrgali grozdja in se ga tudi do sitega najedli. Vem, da smo v vinogradu naredili kar precej škode. Kakšnega sicer zasluženega letovanja kje ob morju pa tedaj nismo poznali, kajti minilo je še mnogo, mnogo let, preden je bila dana možnost mežiškemu knapom, da so lahko letovali, največkrat sami, pozneje pa tudi v družinami. Za te vrste oddiha so posebej poskrbeli sindikati. Mežiški rudnik je imel v Crikvenici in morda še kje svoj počitniški dom, kjer je bilo za člane kolektiva poskrbljeno za poceni letovanje.

*Zdaj tišina je objela rove,
umrl je rudnik pod Peco,
ki bo stoletja še nosil sledove,
da smo pod goro kopali
črno-svetleče se zlato.
In kar ostalo je v rovih,
na odkopih še zlata,
varujejo ga škratje mali.*

Franjo Hovnik

Trgovsko podjetje d.d.

Zila

Šolska ulica 2, 2380 Slovenj Gradec
Tel.: 0602 41 127, 41 426, Fax: 0602 43 756

Vas vabi v svoje poslovalnice v
Mislinji, Šmartnem in Slovenj Gradcu

PAPIRNICA IN KNJIGARNA ZILA DZS

- pisarniški material
- knjige
- darila
- steklo
- keramika
- kalkulatorji

VELIKA IZBIRA - KONKURENČNE CENE

ZILA DANES - ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI

Piše: Aleksander Praper

AVTOMANIJA PORSCHE

Avtomanija je na sporedu vsako drugo soboto med 9. in 10. uro na Koroškem radiu.

Podnebje že postaja toplejše. Čeprav bi bilo še mrzlo, pa večino ljudi dobro ogreje pogled na avtomobile, ki jih tokrat predstavljamo v Avtomaniji - Porscheje.

Mladi **Ferdinand Porsche**, rojen leta 1875, je pokazal veliko veselje do tehnike, ko je pri petnajstih izdelal svoj prvi elektromobil, ki je dosegal 50 km/h. Prerasel je v konstruktorja, znanega po celi Evropi in še širše. Pri Daimlerju je pričel razmišljati o masovno dosegljivem avtomobilu, kar pa mogočnemu Daimlerju ni bilo povšeči in je Porscheja odpustil, pri tem pa pozabil na številne izboljšave, ki jih je Porsche pustil v njihovih vozilih.

Na podobno nerazumevanje je Porsche naletel še mnogokrat. Utrujen od genijalnih idej, ki so jih manj pametni pač imeli za strele v prazno, je ustanovil lastno podjetje za svetovanje in konstruiranje v Stuttgartu. Njegovo idejo o ljudskem vozilu je podprl sam Adolf Hitler in rodil se je legendarni Hrošč. 1947. leta se je Ferdinand Porsche posvetil izdelavi popolnoma lastnega avtomobila, pri katerem ne bi bil odvisen od investitorjev. Za osnovo si je izbral kar lastnega Hrošča in 17. junija leta 1947 na avstrijskem Koroškem prijavil načrt 356.00.105 - nastal je prvi Porsche.

Tri leta za tem je Ferdinand umrl, nasledil ga je njegov sin Ferdinand Porsche mlajši, imenovan Ferry, ki je že prej veliko sodeloval pri konstrukciji. Uvidel je, da na hrošču temelječa karoserija z zračnim uporom le 0,33 ne zmoro to, kar oblika obljublja, zato je skonstruiral model 356, katerega mazanje pod nizkimi vrtljaji pa ni preveč dobro opravljalo svoje naloge. Zato so morali lastniki teh vozil voziti v visokih vrtljajih, oziroma precej hitro, če so svojim avtomobilom hoteli dobro. Tako so si Porscheji dobili sloves hitrih vozil in zato tudi z lahkoto zmagovali na številnih dirkah.

Model 356 je ostal skoraj nespremenjen celih 18 let, dokler ga ni leta

1963 zamenjal slavni 901, ki se je po prekananju s Peugeotom preimenoval v 911. V sedemdesetih letih so naredili prvega Porscheja z motorjem spredaj, katerega naslednik 928 z V8 motorjem je predstavljal vstop v luksuzni razred. Model 911 je prvo res veliko prenovno doživel šele leta 1997.

Kot odgovor na "poceni Porscheje" 924 in 944 so izdelali tudi najzmogljivejši avto konec osemdesetih let, model 959. Od leta 1996 se ponudba začne z roadsterjem Boxterjem, ki je naslednik modela, v katerem se je ubil James Dean.

OBLIKOVANJE

Ker je za osnovo novega Porsche 911 oblikovno služil 1996. leta predstavljeni **Porsche Boxter**, bom opisal, kako so ga oblikovali.

Leta 1993 je bil na avtomobilskem salonu v Detroitu predstavljen Porschejev prototip majhnega, a zmogljivega roadsterja, katerega korenine izvirajo iz roadsterja 550 RS, s katerim se je smrtno ponesrečil James Dean. Navdušeni opazovalci tega prototipa niso vedeli, da je v tem času že bila zamrzjena oblika za serijski model, iz katerega pa so prevzeli okoli 65 % delov tudi za novo 911 Carrera. Že iz tega podatka je razvidna pomembnost Boxterja.

Ko so leta 1992 pričeli delo na oblikovanju modela 986, torej naslednika 911-tice, je mladi oblikovalec Grant Larson, ki se je leta 1991 lotil projekta športnega avtomobila s sredinsko nameščenim motorjem, že imel dodelan koncept tega vozila. V tem malem roadsterju je bila izražena tolikšna kreativnost in tradicija, da so se v vodstvu odločili izdelati razstveni prototip. Larssonova ideja je bila tako prepričljiva, da šef oblikovalskega centra pri Porscheju Harm Lagaay sploh ni dovolil ostalim obliko-

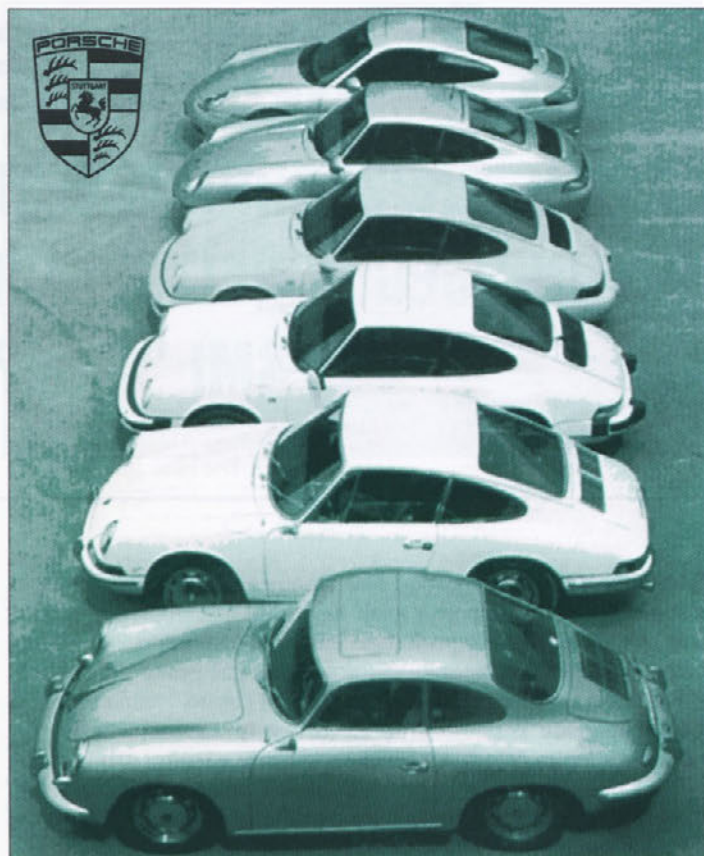

valcem vpogleda v ta avtomobil. Tudi notranjost je bila že na prototipu izjemna, oblikoval jo je **Stephan Stork**.

Nenavadno je, da je iz tega prototipa izhajajoči Boxter z nekaj oblikovnimi spremembami našel pot v serijsko izdelavo, glede na to, da je to bil prvotno le nekakšen samoiniciativen oblikovalski projekt mladega oblikovalca. Spremembe, ki so jih naredili na Boxterju pred serijsko izdelavo, so bile predvsem ekonomske narave, kajti cilj je bil prodajati avtomobil za 75.000 mark, kar pa pri originalnih oblikovnih rešitvah ne bi bilo izvedljivo.

Poanta Boxterja so v današnji čas nadvse uspešno prenešene tradicionalne rešitve iz Porschejeve bogate preteklosti. Zaradi redkega menjavanja modelov te znamke je vidna teža projekta Boxer.

Toliko o najtemperamentnejših nemških avtomobilih. Do prihodnje Avtomanije pa v pustnem času ne izkazujte preveč temperamenta na napačnih mestih!

PIŽAMARJI

Bor Zupančič

NAROČNIKI IMAJO **PREPIH** PO NIŽJI CENI!

NAROČILNICA

Do preklica naročam **PREPIH** - koroški časopis po 10 % znižani naročniški ceni. Letno naročnino bom poravnal(a) s položnico. Časopis mi pošiljajte na naslov:

.....

.....

.....

Podpis:

PREPIH
KOROŠKI ČASOPIS

Naročnico pošljite na naslov:
ČZP VORANC, Prežihova 24, 2690
Ravne na Koroškem
ali po telefaksu št. (0602)22-999.

PREŠERNOVA VEČNOST

V "NEIZTROHNJENEM SRCU" IN NJEGOV NEIZREKLJIVI OBUP V PESMI "KAM?"

Piše: Avgustin Raščan

Dr. Franceta Prešerna pesem "Neiztrohnjeno srce" govori o tistih pesmih, ki jih človek poje v svoji najgloblji notranjosti. V njej se nam odkriva pesnikovo poslednje jedro, njegova odprtost v večno vsepresežnost. Iz svojega bivanjskega dna naš pevec poje "v tak milih glasih od ljubezni ran", da je njegova pesem "večna pesem". Na pokopališču kopljejo grob za mrliča in zadenejo na truplo moškega z lepim čelom, a z oblakom v njem; z lepimi usti, a s trpkostjo v njih. Ob dotiku s prvim dihom najdeno truplo splahni. Od njega ostane le srce, ki "še bije, še čutiti je ravno tak' gorko, ko da bi bilo v prsih še zdravo in živo". Čigavo je to srce? Samo svetniku srce v grobu ne zgine! Napis na kamnu, ko z njega strebijo mah, govori, da je tu pokopan pevec, ki je v svojih pesmih pel o ranah zaradi ljubezni do dekleta, ki si je izvolila drugega. Od tedaj pevcu iz prsi ni prišla več nobena pesem. Vse so ostajale zaprte v njegovem srcu. Kako bi to moglo biti pevčevo srce, ko pa ni iskal tolažbe ne pri ljudeh ne pri Bogu in je umrl nespovedan, saj le svetnikom srce v grobu ne zgine? Star mož misli drugače:

*"To pevčevo srce je", star mož govori,
'ak' bi bilo svetnika, bi mir mu dala kri;
svetost ne, pesmi večne mu branijo trohnet',
ki jih zaprte v prsih je nosil dokaj let.*

*Mi mu srce odprimo, pod nebom naj leži,
da dan današnji prejde, da prva noč mini,
da vstane drugo sonce, pripelje beli dan;
spet zajtro ga poglejmo, ko mine zor hladan.*

*Hladijo naj ga sap'ce, naj rosa pade nanj,
naj sonce, luna, zvezde, kar so mu pevskih sanj
pred vdihnile v življenju, prejmejo spet 'z njega,
ak' bo ta čas splahnelo, spet zagrebimo ga".*

Odpro mu srce. In ko vstane drugo sonce, srca ni več, splahnelo je. Prej so mu pesmi, večne pesmi, branile, da ni moglo strohneti. Sape, rosa, sonce, zvezde so mu jih vdihnile, pa so jih spet prejele iz njega. A dokler so bile pesmi v srcu, so bile v območju večnosti, so bile večne, in so srcu branile trohneti.

Prešernova pesem "Kam?" poje o nepokoju, nemiru, obupu in bolečini. Vsemu temu ni konca in pesnik je pri tem brez obrambe. To stanje ni samo tavanje v bolečini brez miru, to je pravo divjanje v njej. To je kakor biti oblak, biti val, ki ju vihar podi, kakor hoče. Vihar - Prešernov obup v bolečini, je "mogočen gospodar". Oblak ne ve, kam drvi, val ne ve, kam divja. Tudi pesnik ne ve, kam ga obup nosi. Le to ve, da se obupu na bi mogel nikdar iztrgati. Stoji pred bolečino, ki reže do zadnjega, in pesnika prestavlja v brezmejnost, neizprosno, brezdanjost. Pesnik, ki "trpi brez miru!", zapoje:

*Ko brez miru okrog divjam,
prijat'lji prašajo me: kam?*

*Prašajte raj' oblak neba,
prašajte raje val morja,*

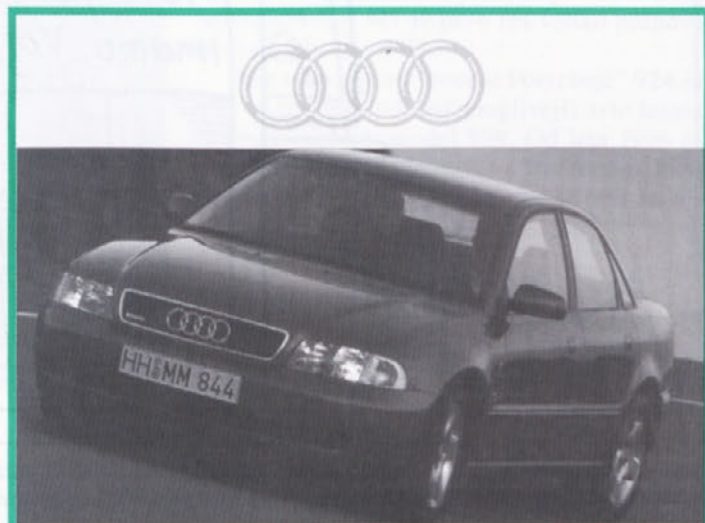
*kadar mogočni gospodar
drvi jih sem ter tja vihar.*

*Oblak ne ve in val ne kam,
kam nese me obup, ne znam.*

*Samo to znam, samo to vem,
da pred obličje nje ne smem*

*in da ni mesta vrh zemlje,
kjer bi pozabil to gorje!*

V obeh pesmih iz pesnikovih najglobljih globin vrejo nemerljive, božanske kategorije: neizrekljivost, večnost, neskončnost, brezmejnost, neizprosno, brezdanjost... To so sledi človekovega zadnjega izvira; mirno lahko rečemo: to so sledi Boga samega v njem. V pesnikovi notranjosti se kaže nekaj, kar je prepojeno z brezmejnostjo in prežeto z večnostjo in se ne da odgnati! Je to pesnikov Bog? Je!

Audi A4 po neverjetnih cenah za omejeno količino letnika 98!

Pri Vašem prodajalcu: Avtocenter Meh Velenje

Tel.: (063) 898 25 22

Avtocenter Meh

Velenje, Koroška 7 d
tel.: (063) 898 25 22

TANKA

Tanko ali wako poznamo že 59 let. Predstavil nam jo je Pavel Karlin, ko je iz francoščine prevedel pregled japonske poezije pisateljice Kiku Jamata. (Glej VODNIKOVO PRATIKO 1939: Pavel Karlin "IZ JAPONSKE POEZIJE, stran 121.)

Tanka ima dve kitlici: prva je trovrstična, druga pa dvovrstična. Meter je 5/7/5 v prvi in v drugi kitlici 7/7 velik. En stavek, en verz je ideal.

Ta tanka, tanka cesarja Mejdžija (1868) je prva v slovenskem jeziku:

*Zakaj se v dobi, ko vsi mislimo,
Da smo si bratje,
Hudourni valovi
Hrupno dvigajo
Na štirih koncih morja?*
MEJDŽI
(Prevod Karlin, 1939)

*S stolpa vidim,
Da se iz vseh dimnikov
Veselo kadi.
Ognjišča mojega naroda
So bogata in topla.*
NINTOKU
(Prepesnil Mauko, 1998)

Cesar Nintoku tri leta ni pobiral davkov, zato so živeli njegovi podaniki v blagostanju.

*V zimski noči
Neomajno tam stoji
Borovo drevo,
Pa čeprav mu težek sneg
Krivi premrle veje.*
HIROHITO
(Mauko, 1998)

Za novo leto 1946 je cesar Hirohito povedal podanikom, da morajo prenesti, cesar se sploh ne da prenesti - zasedbo.

Japonke so, bi rekel, celo boljše. Za vzorec Takaori Taeko (1912):

*Širino reke
Zožujejo neštete
Hiacinte, ki
Čudovito cvetijo,
Zelene, globoko mirne.*
TAEKO
(Mauko, 1998)

Marijan Mauko
Tanke Lunidov

1
*Ko se bo Luna
Približala Zemlji,
Se bo zdrobila
V obroč iz Lunidov
In ponoči bo bolj svetlo.*

2
*Da vran žre miši,
Sem videl na ekranu.
Kaj pa, ko je sneg?
Menda ne bo letala
Miška bosa po snegu.*

5
*Še moja mačka
Ni prišla, da bi pila
Mleko iz skled.
Kod neki le še hodi?
Se ji je kaj zgodilo?*

8
*Oživljanje je
Lastnost Boga. In pevec,
Ki ne oživi
Vsaj ene besedice,
Ni Bog, ampak ubog.*

11
*V jasni noči
Ledenijo ulice
In mraz sneg sneži,
Da se Mežica iskri
Tako, kot nebo nad njo.*

16
*Mežico gleda
Nov bel Pecin klobuček
Ko se pozlati,
Bi najraje odšel tja
In naredil novo sled.*

31
*Oh, ta Origen,
Sam sebe je skopil,
Da ne bi grešil.
Da so posode greha,
Je rekel! Kako grešno.*

38
*Na robu steze
Mi pozira ciklama.
Žal nimam filma.
Klobuk dam na travico.
Sedim. Duham in gledam.*

Marijan Mauko

39
*Ko je Abraham
Kopal Vodnjak prisege,
Pač ni pomislil,
Da nas ne bo odvezal
»Stare« naš stari Štefek.*

40
*No! No - to pa ne!
Praviš, da je živa miš
Več vredna, kot je
Mrtva mati; to pa ne.
Zame Ona počiva.*

41
*Na Mojem vrtu
Je že vse pospravljeno
In prekopano.
Le sladki radič čaka,
Da bo pobran pred snegom.*

42
*Moral bi debla
Z apnom premazati
Sedaj pred zimo,
Da jih ne oglodajo
Lačni zajci in srne.*

45
*Ko sem si že vzel
Z njenih ust rožico,
Se je graščina
Obrnila narobe
In zrušilo obzidje.*

47
*Rudnik Mežica
So zaprli in tam
Odpri muzej.
Zdaj mi vodič razlaga,
Kako sem si služil kruh.*

50
*Moji in njeni
"Mikrobi so v žlahti,
Tako izgleda."
Šepeče roža, ko val
Jo odnese v jezero.*

51
*Kadim cigareto,
Ki pa mi jo grenijo
Militantneži,
In uvažajo tobak
S preveč katrana.*

52
*Letos (1998) je zadel
V umeten satelit
Droben Leonid.
Novembra drugo leto
Jih pride cel roj.*

56
*Vse dokler nisem
Bral Alojza Ihana,
Nisem vedel, da
Se zatreskaš v duh,
Delo danke mikroba.*

61
*Še zaposlena
V stalni grozi šprinta
Pred biričem.
Vse do zadnje sekunde.
Je bil suženj na boljšem?*

62
*V snu zavoham
Kavico - stegnem roko
In srknem hlastno.
Skoraj bi se opeknel,
Tako je bila vroča - ona.*

64
*Tam na stopnicah
Je šopek rož
Svežih in nežnih.
Med vsimi duham eno,
Ki je še pravi popek.*

65
*Celo noč sanjam,
A ti gledaš komete,
Dokler ni svetlo,
Je med temi utrinki
Žarečimi tudi moj?*

69
*Zdaj te v sanjah
Niti enkrat ne vidim.
Zelo me zebe,
Ko čakam, da se teloh
Razcveti po prisojah.*

70
*"Nič več ne prideš?"
"Nimam avtomobila!"
Tako ti praviš.
Tudi to raje slišim,
Kot da si z drugim.*

Preobrazba

Kafkin Gregor Samsa, ki je večini sedanjih študentov znan predvsem z obveznih seznamov literature v srednjih šolah, se lepega dne zbudi kot žuželka, ležeč na svojem hrbtu - skorajda imobiliziran, prepričan v svojo nezmožnost, nemoč in odvisen od drugih.

Odhod v mesto študija po končani srednji šoli je ravno obratno nekakšen - že velikokrat povedano, a vendar je res - čas prerezanja popkovine, ko si od domačih zmeraj manj odvisen, ko razen materialnih in resda občasnih, a prepotrebni emocionalnih podpor preživljaš v kraju svojega otroštva zmeraj manj časa, ko se navade spreminjajo in postajaš - ne kakor Gregor - od drugih vedno manj odvisen. Ironično je, da se mnogi na začetku študija počutijo ne nasprotno, temveč enako kot ubogi Samsa, kar pa naj bi se po porodnih krčih in začetnih težav(ic)ah uredilo samo po sebi in z močjo volje, navade in narave.

S to primerjavo odpiram novo stran; popolnoma novo stran, po kateri se eni kotalijo na hrbtu s klicem na pomoč v ustih, drugi so napol pokonci, a še vedno na kolenih, spet tretji Gregorjev kontrast in antiteza. "Študentarije" se dogajajo nam, velikemu delu populacije tudi na Koroškem. Študentje so mnogokrat preslišani in preglasni obnem, preglasovani in premočni, preoddaljeni, preabstraktni za nekatere in preboleči za druge, prešibki in prebleščeči ob istem času. Zdi se, kot bi bili ves čas tu, vendar vseskozi nekje drugje. V procesu preobrazbe, na tej strani, v svetu "Študentarij".

Kot brucka se že od začetka oktobra opažam v različnih stadijih začetka. Priti v prestolnico, ki je prej služila za občasno pribežališče, ko se ti je zahotelo kulture, koncertov, druženja s starejšimi kolegi,

nakupovanja in - včasih, ko je bil še edini - McDonald's-a, je lahko pravi šok. Ljubljana vsak dan? Ni tako ugodno, kot se sliši. Kosovel je v pismu nekemu kolegu napisal, da ga "ljubljska megla ubija". Dokler ne živiš tam, si ne gre predstavljati, da je to lahko res, in večina študentov kmalu ugotovi, da je zrak v njihovih domačih krajih, pa naj bo še tako slab, od ljubljanskega veliko boljši in "okusnejši". Ali, kot mi je rekel kolega iz Maribora: "Ko v Ljubljani posije sonce, mi nič več ne more pokvariti dneva."

Mesto samo je čudovito naporno in paradoksalno zelo majhno. Živce žrejo zeleno-bele trole, ki v jutranjih "rush hours" vozijo še počaneje kot navadno in nabito polne skušajo s polževo hitrostjo kam priti - tebi pa se mudi na faks.

Fakultete so šok številka dve, saj v pričakovanju popedenani od vrtca dalje preko osnovne in srednje šole ter seveda naših dragih familijic pridemo v Ljubljano in ... nič. Tam si, so what? Pomagaj si sam, kakor veš in znaš - kot Gregor. Le da posledice niso tako katastrofalne, vsaj ne v večini primerov.

Po prvih tednih se začnejo stvari iz kaotičnega blodenja in iskanja pravih predavalnic, predavateljev, urnikov, knjig, spoznavanja sošolcev (ki so zdaj kolegi) ter problemi s stanovanjem po naravni poti od bolj kompleksnega k manj kompleksnemu uravnavati same od sebe. Problemi so vedno manjši in po koncu asimilacijske dobe, ki je pri vsakem odvisna od seštevka zmožnosti prilagajanja, dejanskih okoliščin, podpore prijateljev in družine ter še česa, nekega sončnega jutra ugotoviš, da je prav kul.

Kul je zaradi vsega, kar se ti godi in se prej ni dogajalo. Nostalgiki, ki vzdihujejo za gimnazijskimi zlatimi časi, še niso spoznali, koliko priložnosti se ti ponuja. Priložnosti slediti svojim ciljem, vmes prijetno bluziti in se obnem razvijati v vseh smereh, na mnogih področjih. Okej, morda ne sorazmerno, a vendarle. Spoznavati nove ljudi, nazore, se pogovarjati, žurirati in se učiti življenja. In si delati zapiske. O preobrazbi v času "Študentarij" na tej, novi strani. Gregor Samsa, mi bomo zmogli prekobacati se na svoje noge!

Mojca Erjavec

NOVI TISKI:

SPOZNAJMO VRHOVE NAD MEŽICO

Ko dobi človek v roke katerega novih turističnih vodnikov za kraje, ki jih vsaj malo pozna, je vedno znova presenečen zaradi obilice domačih znamenitosti. Kot da mu vodnik pričara nov svet, ne pa predstavi njemu že znane okolice. Bistvo je torej v besedi in sliki! Tako razmišljaš, ko je pred teboj knjižica *Spoznajmo vrhove nad Mežico*, delo posebnega študijskega krožka pri Stiku Mežica. Mentorica mu je bila **Hedvika Blatnik**, v njem pa je sodelovalo 14 žensk in trije moški.

V vodniku so temeljito predstavili 12 vrhov nad Mežico: Hamunovega, Jesenikovega, Štalekarjevega, Šumahovega, Velikega, Pikovega, Krajncvega in Andrejevega ter Gorno, Maučevo, Jankovec in Volinjak. Pri vsakem so navedli naslednje: višino, lego, opis poti nanj (naštetih še več možnih), čas hoje, težavnost, poti z njega, kaj se vidi od tam, posebna opozorila, zanimivosti (nekatero celo ilustrirane z zgodbami iz ljudskega izročila), še posebej botanične in mikološke (o gobah). Vsemu so pridali skice poti (Mihael Pungartnik), fotografije (Tomo Jeseničnik in Štefan Erjavc) in ilustracije (Stojan Brezočnik). Na začetku brošure je še posebej predstavljena geološka zgradba ozemlja mežiške okolice, na koncu pa so v obliki pregovorov pridane vremenske posebnosti tega območja.

Kot so zapisali avtorji, je knjižica mišljena »kot prijazen spremljevalec vsem, ki jih bo s svojimi predlogi spodbujala za potepanje po hribih v mežiški okolici.« Celo tako so prepričani: če bodo zanimivosti na poteh odkrivali s srcem, jim bo hoja postala veselje in potreba, kajti poti jih bodo napolnile z zadovoljstvom in notranjim mirom ter vtilile novih življenjskih moči; torej namen krožka ni bil le popisati bližnje okolice in seznaniti bralce z njo, ampak veliko širši: navduševati za pohodništvo. Po besedah mentorice vse, ne le planincev – gornikov, ampak tudi »babice z vnučki, prvošolčke in tiste, ki so naložili že kar nekaj križev na ramena«. Mogoče je v tem tudi iskati odgovor na vprašanje, zakaj med vrhovi nad Mežico manjka Peca, kar se edino zdi bralcu pri tem vodniku čudno.

Helena Merkač

B. P. H. CERTIUS

DELNICE

- posredujemo in odkupujemo
- delnice prodajamo po vaših cenah

KJE? RAVNE: Prežihova 24, telefon: 22 904
RADLJE: Era center, telefon: 73 808

KDAJ? VSAK DELOVNI DAN 9^h - 16^h

"Študije in drobiž" in "Obletnica mature"

V dneh ob slovenskem kulturnem prazniku je založba ČZP Voranc z Raven na Koroškem predstavila dve knjigi, ki imata nekaj skupnih karakteristik: obe je oblikoval isti oblikovalec (Veselin Vukovič) in ju tiskala ista tiskarna (Odtis Ravne), njuna avtorja pa sta dva od osrednjih avtoritet v književnosti na Koroškem in že dolgo prijatelja.

Tako sta se v Knjižnici Dravograd s pomočjo pogovora s prof. **Andrejem Makucem** predstavila dr. **Silvija Borovnik** s knjigo literarnih kritik "Študije in drobiž" in mag. **Vinko Ošlak** z romanom "Obletnica mature".

Dr. Silvija Borovnik je docentka za slovensko književnost na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Predvsem se ukvarja z zgodovino sodobne slovenske književnosti. Rezultat tega so "Študije in drobiž", ki bodo zelo dobrodošle tudi študentom, saj zajemajo osem študij in 23 kritik (drobiž) proznih besedil predvsem koroških avtorjev, ki so Borovnikovi še posebej zanimivi. Kot literarna kritičarka se zadnja leta zavzeto ukvarja z vlogo ženske v književnosti, česar ni zanemarila tudi v tej svoji novi knjigi. "Samorastnice v Samorastnikih", "Upornica zoper ženske stereotipe", "Vloga književnic v slovenski literarni zgodovini" je samo nekaj od naslovov poglavij.

Vinko Ošlak se je svojega dela in razmišljanja lotil drugače. Leta 1983 se je preselil v Celovec, kjer dela pri Katoliški akciji kot lektor in strokovni sodelavec. V San Marinu je na Akademio Internacia de la Sciencoj napravil magisterij na temo "Identiteta in komunikacija - na primeru manjšinskega problema na Koroškem". Tokrat je napisal kratek satiričen roman "Obletnica mature", ki se dogaja v državi Južni Norik. Poveljuje ji ponemčen Slovenec Richard Kolar. "Zaradi atentata se ta 'prvi mož žepne države' znajde v bolnišnici, pri čemer se izkaže, da zaradi šoka ne more govoriti." Ko si malo opomore, zna govoriti le še v slovenskem jeziku, ki ga v bolnišnici razume le pomožna sestra, kar izpričuje očitno nemško poreklo državnega poglavarja in izzove paniko v njegovi stranki, ki skuša to sramoto na vse pretege prikriti.

Zgodba ("na robu kriminala") se seveda odvija dalje, a jo razkrijte sami, o vsebini naj dodam le še besede dr. Borovnikove: "...zelo ostro kritizira obnašanje Slovencev v nemško govoreči državi, v kateri so sami precej pripomogli k izginjanju." Kajti: "Slovenci, ki so tu najbolj doma, pa se sprenevedajo z nekakšno dvojezičnostjo, multikulturalnostjo, z Alpami in Adrijo in podobnim."

Ošlakova "Obletnica mature" ponuja polemično branje o zelo aktualni situaciji, v kateri pravzaprav niso samo Slovenci onstran meje naše domovine. Dogodki v letih po naši osamosvojitvi in razpadu Jugoslavije pričajo, da imamo podoben značaj tudi Slovenci v Sloveniji, in Vinko Ošlak pravi: "Slovenija zdaj nervozno in histerično išče novega gospodarja. Razlika med prej in zdaj je v tem, da je bila malo bolj razvita dežela v manj razviti celoti, teži pa k temu, da bo postala "Kosovo" Evrope."

Razgovor obeh avtorjev knjig in povezovalca je trajal uro in pol, poslušalci so bili prevzeti in navdušeni, za še lepši vtis pa so poskrbeli tudi pevci dravograjskega okteta Kograd IGEM.

AJDA PRISLAN

V JAVORJE NAD ČRNO

Teško bi našli vse, ki so v svojih umetniških delih upodobili lik učitelja (učiteljice). O njih so pisali slovenski klasiki in še pišejo sodobni avtorji, upodobljeni so v literaturi drugih narodov, v filmskih stvaritvah... Morda zato, ker so učitelji vsakemu izmed nas s svojim delovanjem - poučevanjem in vzgajanjem - pomembni sopotniki naše mladosti. Zato nosimo s seboj take ali drugačne spomine nanje...

V tem zapisu smo stvar obrnili; besedo smo prepustili upokojeni učiteljici, ki nam je pripovedovala, kako je doživljala čas, ko je leta 1953 končala učiteljsko in začela svojo poklicno pot.

Takrat so bili še težki povojni časi in v šolstvu ni bilo nič drugače. Kronično je primanjkovalo učiteljev, pouk je potekal v dveh, na marsikateri šoli v treh izmenah, razredi so bili prenapolnjeni, otroci s svinčnikom in z dvema zvezkoma, učitelj s tablo in kreda... Na višinskih šolah so bili pogoji dela še težji, a so bile ravno te šole domala vsem mladim učiteljem prva delovna mesta.

O vsem tem nam je pripovedovala ZINKA KAMNIK iz Črne, ki je svoje prve poklicne izkušnje doživljala v Javorju, "najvišji šoli" v Sloveniji, na 1156 m nadmorske višine. (Tudi sedanja šola na 100 m nižji lokaciji še ohranja ta slovenski rekord.) Za mlajše rodove je to že daljna preteklost, za starejše še živ spomin.

TEŽKA MLADOST

V času moje mladosti je bilo življenje neverjetno enostavno, vendar - gledano z današnjimi očmi - težko. A jemali smo ga takega, kot je bilo, brez težke, kot jemljemo danes sonce in dež, noč in dan.

Doma sem bila v Velenju. Ko sem se po osnovni šoli vpisala na tedanjo šoštanjsko nižjo gimnazijo, se je začelo moje zgodnje jutranje vstajanje. Hodila sem peš in Velenja v Šoštanj in po pouku nazaj v Velenje, le tu in tam - modra pozimi - z jutranjim vlakom.

Po končani nižji gimnaziji sem se vpisala na učiteljsko v Celje. Zdaj sem postala "vozač". To je pomenilo, da sem vsako jutro vstajala ob treh, da sem prišla na vlak, ki je ob štirih vozil iz Velenja v Celje. Iz Šaleka smo hodila tri dekleta. Z "lahterno" smo si svetile in preganjale temo in strah. Na vlakom smo vsi spali ali se učili. Ob šesti uri smo vozači bili že v šoli, do osmih so bile napisane naloge, pa malo si se še učil... Doma sem bila spet ob sedmi uri zvečer, brez toplega obroka, ob malici, ki sem si jo prinesla od doma.

V zadnjem letniku učiteljskega me je profesor, sokrajan iz Velenja, nagovoril in tudi uredil, da sem šla v internat in mi je tako prihranil vsaj eno leto teh naporov.

PRVIČ V JAVORJE

Leta 1953 sem končala učiteljsko in polna mladostnega navdušenja pričakovala, kam bom šla učiti. Kmalu sem dobila "dekret", s katerim sem bila nameščena kot učiteljica "v Javorje nad Črno". Veselila sem se, mikalo me je; Črna, Mežica, tam je rudnik, tudi moj oče je bil rudar, zanimalo me je, kako je kaj na Koroškem.

Že takrat sem rada hodila peš. Nekako bom že, menda je dve uri iz Črne do Javorja. Pa sem se spomnila, da bi si lahko kupila kolo in si z njim skrajšala pot. Pridno sem nabirala borovnice in jih nosila prodajat v zadrugo. Pa sem zvedela, da imajo v trgovini Rudarski dom naprodaj kolesa. Vzame denar in grem po kolo. Toda dobili so le dve kolesi in vrsta pred trgovino je bila dolga...

Ne vem, kako se je zgodilo, da sem takrat prišla do kolesa. Bilo je novo, moško kolo, moj ponos! Zdaj sem imela "pecikl" za v Javorje.

V tistih časih smo poznali okolico svojega domačega kraja, dosegljivo s peš-hojo, zemljevidov - razen kakega atlasa sveta - ni bilo in moje domačijsko zemljepisno znanje se je končalo nekje v okolici Šoštanja. Za Koroško pa smo slišali. Predpostavljala sem, da je od Črne do Javorja nekaj takega, kot iz Velenja v Šoštanj. Takih poti pa sem bila vajena...

Vse je bilo pripravljeno in odločila sem se, da grem najprej samo pogledat. Vendar - prvič ne bom šla s kolesom, moram najprej videti, kako in kaj. Z vlakom sem se pripeljala do Prevalj, nato z avtobusom proti Črni. Na vožnji proti Žerjavu gledam v tiste visoke, strme skalne stene; ne, to pa ne bo šlo, to ne more biti res, tu ne bom mogla... Po tem še Žerjav s topilnico in vso temno, industrijsko, golo okolico... Prezvelo me je malodušje. Toda proti Črni se je svet ponovno odprl in središče vasi je bilo lepo urejeno, prijazno. Spet mi je v dušo posijalo sonce.

Učenci višje stopnje OŠ Javorje leta 1955, ko so prišli v Črno na zdravniški pregled

Pravzaprav sva se vozili skupaj s kolegico, s katero sva bili obe hkrati dodeljeni v Javorje. Do takrat je bil v Javorju vedno le po en učitelj, od zdaj naprej bova dve. To je bil napredek.

Pri šoli v Črni naju je čakal (dotedanji) odhajajoči javorski učitelj, ki naju bo pospremil v Javorje; z njim bomo izvedli primopredajo poslov in inventarja. Takrat sem že vedela, da bom tudi ravnateljica te "najvišje šole" v Sloveniji. Ne vem, kdaj sem pozneje nekje videla svojo karakteristiko z učiteljskega, ki so jo za vsakim poslali tja, kjer so razporejali nove učiteljske kadre. V njej je o meni pisalo, da "je resna, samostojna, sposobna za delo na višinski šoli." Se pravi, skoraj rojena za Javorje!

In smo šli peš proti Javorju; najprej še po ravnini, ampak vedno bolj se je postavljala v hrib, pot se je vlekla in vlekla, vedno daljša je bila... Takrat sem ugotovila, da z mojim kolesom tule ne bo šlo.

Že proti večeru je bilo, ko smo prispeli - medve po celodnevem popotovanju - do šole vrh Javorja ob cerkvi sv. Magdalene. To je bilo staro poslopje z majhnimi okni, eno učilnico, hodnik je bil, stranišče (na štrunk), od tega hodnika desno še en dolg, povsem temen hodnik, na koncu nekaj stopnic navzdol; in že si butnil v vrata, ki so vodila v sobo za učitelja. Stara, razmajana postelja, štedilnik, odtok za vodo (vode pa ne), seveda brez elektrike... In tam smo vsi trije tisto moč prespali; medve skupaj v postelji, odhajajoči pa na nekkih stolih, ne vem več, kje. Zdi se mi pa, da smo po takem dnevu kljub vsemu kar dobro spali.

KRIVICA BOLI

Naslednje jutro je bila "primopredaja s primopredajnim zapisnikom". Šlo je zares! Kolega je imel vse pripravljeno, mudilo se mu je. Pogledala sem tisti "primopredajni zapisnik", ki je vseboval neke uradne papirje, spisek inventarja (klopi, miza, tabla...), na posebnem listu je bil dolg seznam knjig iz knjižnice. Vse, tudi ta seznam, sem lepo podpisala in kolega se je poslovil.

Potem sem šla gledat, kje je kaj. Iskala sem knjižno bogastvo s seznama, pa sem našla dve knjigi na eni polici zazidanega okna v učilnici. Pozneje so mi domačini povedali, da teh knjig že davno ni več, da so jih brali pa raznosili... Seznam pa je bil trpežnejši in se je v celoti ohranjal.

Zadeva s knjigami pa ni bila kar tako. Ko je prišel inšpektor, je pregledal vso imovino, prostore, uradne knjige, papirje, seveda moje priprave, ... in povprašal za knjižnico. Povem, kako in kaj, da ni bilo knjig, da sem podpisala. Pojasnilo ni pomenilo nič. Zadeva je prišla v zapisnik o inšpekciji in sledile so sankcije; knjige sem morala plačati, le nekaj sem jih lahko nadomestila s svojimi od doma. Plačilo so mi odtegovali od plače. Zelo me je prizadelo; učitelj je vendar pošten, saj tudi otroke uči poštenja, pa me takole po krivem obtožijo in obsodijo na denarno kazen. Počutila sem se ponižano in tega dolgo nisem mogla preboleti.

POT ČEZ SLEME

Ko sem naslednjič, takrat zares, šla na svoje službeno mesto, sem ubrala drugo pot; iz Velenja z vlakom do Šoštanja, naprej pa peš na Zavodnje, čez Sleme in v Javorje. S seboj sem nesla rjuho, en lonc, eno "kastrolo" in dve žlici. Tisto "kastrolo" imam še danes in mi je dragocen spomin.

Ko sem takrat prvič prišla na Sleme, sem šla kar naprej po "glavni" cesti. Že daleč spodaj srečam nekega gozdarja in ga vprašam - za vsak slučaj - če grem prav v Javorje. Pa pravi:

"O ne, nazaj morate, potem pa po zgornji cesti naprej!" In sem šla nazaj in zavila po zgornji cesti. Tam pa je postalo bolj ravno in spet mi je prišlo

na misel - moje kolo. Tu bi pa šlo, škoda, da ga nimam s seboj! Ko sem se naslednjič odpravila od doma, sem se odpeljala - s kolesom. Do gostilne Pri Janezu (ven iz Šoštanja) je še šlo, od tam naprej pa sem ga potiskala. Seveda sem jo ubrala po bližnjicah kar čez hrib in pri tem pozabila, da so za kolo bolj strme, kot če po njih koračiš sam. Najhujše je bilo v Radmanovem bregu, ampak nazaj se ni več dalo, samo naprej, naprej. Z zadnjimi močmi sem s kolesom vred prirnila na vrh. Od Slemena naprej sem se malo peljala in končno tako ali drugače pristala na cilju ob javorski šoli na nadmorski višini 1156 m.

Moje muke so bile hitro pozabljene, ko sem se peljala domov. Prvič sem sedla na svoje novo kolo, da se bom peljala, kot se spodobi! Zavore so dobro prijemale, šlo je še preveč, da sem skoraj vso pot morala zavirati. Od Zavodnj navzdol pa ujamem v nos nek čuden vonj - vžgale so se mi zavore. Odložim kolo, sedem na bližnji rob in čakam, da se ohladijo. Potem pa naprej. Zelo sem bila zadovoljna, v primerjavi z avtobusom, vlakom itd. se je kolo izkazalo kot najhitrejšo prevozno sredstvo - vsaj za pot domov.

Naslednjič sem se ustavila na Slemenu, kjer sem malo poznala upravnika. Svetoval mi je, naj zadaj na kolo privežem smrekov vrh, da bo zaviral. Mislil, da mi je kar on odsekal tak "smrekov koš", ga z vrvo privezal za kolo in - srečno! - sem se zapeljala v dolino. Za menoj pa se je (po makadamski cesti) vil gost oblak prahu.

Če se je na cesti znašel kak tovornjak - takrat so bili tovornjaki z lesom edina vozila na cesti - je imel zmanjšano vidljivost, dokler se prah za menoj ni polegel. Pozneje mi je nekdo povedal, da so gozdarji, kadar so ugedali ta prizor, pravili, da "jaga baba gre v dolino..." Seveda sem kolo lahko uporabila le nekajkrat spomladi in jeseni, zimske mesece pa sva obe s kolegico več ali manj preživeli v Javorju, za zimske počitnice pa peš domov in spet nazaj.

ŠOLA V JAVORJU

S kolegico sva spali v isti postelji. Prvič, ko sem lahko šla v Črno, sem našla mizarско delavnico in v njej naročila izdelavo dveh postelj. Pa ni šlo tako hitro, vsaka v svoji postelji sva spali šele po skoraj treh mesecih. Problem je bil kruh. Iz Črne ali iz Velenja? Ni šlo, saj ne moreva vsakih nekaj dni v dolino. Nekako sva se zmenili s Šumnikovimi in sva ga tam dobivali. In kako dober kruh so pekli! Pa še družbo sva imeli, ker so bila pri hiši dekleta najinih let. Tako sva se tam večkrat zadržali.

Kuhati sva si morali sami, pa nobena ni dosti znala, saj je bilo do takrat najino življenje samo šola, zdaj pa služba. A jesti sva morali. Kuhanje je doletelo mene, ker sem učila popoldan. Pred poukom pa sem skuhala. Mimogrede sem pogrela za otroke mleko ali čaj, kar so pač imeli za malico. Oskrbovali sva se iz Črne, v glavnem sva kuhali makarone in krompirjevo juho, žgance, pa tisti dober kruh... Prej obe suhi in pretegnjeni, sva kmalu postali lepo okrogli, dobro sva izgledali.

Takrat je šolo v Javorju obiskovalo 54 učencev, v dveh oddelkih, v vsakem po polovico otrok. To je pomenilo, da so bili v prvem oddelku učenci 1., 2., in 3. razreda, v drugem pa od 5. do 8. razreda. Izredno težaško delo, ogromno priprav, za začetku je bilo vse še težje. Če je katera zbolela ali šla na porodniško, je bilo samo po sebi umevno, da boš učil tudi drugi oddelek, ker pouk ne more odpasti. Da bi od kod drugod dobili učitelja, ki bi nadomeščal, nisi niti pomislil. Seveda za dvojno delo nisi dobil niti skromnega dodatka, kaj šele kaj več k plači.

Otroci so imeli po dva zvezka, svinčnik, radirko, čitanko, učitelj pa tablo in kredo. Seveda smo šteli fizičke, paličice, kostanj... Uspehi so bili temu primerni, a učiteljstvo je bilo kljub temu težko.

ZIMA, SNEG...

Kot ravnateljica sem morala opravljati še administrativne posle: voditi razne knjige, pisati statistiko, poročila, še po plačo sem hodila v Črno na občino.

Zgodilo se je, da sva s kolegico morali v dolino, pa nisva mogli nazaj. Nekoč sva pozimi rinili iz Črne v Javorje. Snega je bilo vedno več, pot se je spremenila v gaz, pa je še te zmanjkalo, nato sva gazili vedno globlje: do kolen, do pasu..., do podpazuhe, naprej ni šlo več. Pod Mežnarskim hribom sva se obrnili in se po svojih sledih vračali nazaj v dolino do Kovača, kjer je bila tedaj gostilna. Tam sva prespali in - naslednje jutro pot pod noge in v Javorje. Seveda tisti dan ni bilo pouka.

Nekoč sem sama hodila iz Črne v Javorje. Bilo je na večer in zajela me je temna noč. Hodim in hodim, pa se mi naenkrat zdi, da ni bilo konca tistega hriba, in preveč desno sem šla in podoba hriba pred menoj je drugačna; ugotovila sem, da sem zašla. Obrnila sem se, šla nazaj v dolino, nato pa čez drn in strn naravnost v breg. Grmovje me je praskalo, kolena sem grizla v strmino, tema kot v rogu... Končno zagledam luč in šla sem v tisto smer, bila je Šumnikova domačija. Vsa upehana, razmršena, opraskana, krvava se pojavim na vratih. Kako so se me ustrašili!

V tistih treh letih, kolikor sem učila v Javorju, smo na šoli majhna, stara okna zamenjali z velikimi, dobili smo radio in še neke izboljšave so bile; občina (in družba) je podpirala višinske šole, saj so med drugim ohranjale poseljenost oddaljenih krajev.

Ampak - otroci! Od kod vse so takrat v šolo hodili na vrh Javorja: iz zgornje Jazbine, visoko pod Uršljo goro so bile domačije, s Polovca pod Smrekovcem in seveda z vseh kmetij, raztresenih po prostranem Javorju. Spomnim se fanta s kmetije pod Uršljo goro, ki je zjutraj, preden je prišel v šolo, nesel mleko na kočjo na Uršljo goro, šel nazaj v dolino, pa spet v drug hrib v šolo na vrh Javorja. Bil je najbolj vztrajen, sleherni dan je bil pri pouku, tudi pozimi! Nekoč je pozimi edini prišel v šolo. In sem ga učila, samo njega.

S Polovca so hodili trije otroci z ene domačije. Nekoč jih ni in ni bilo v šolo, kar tri mesece so manjkali. Pa malo povprašam in so mi povedali, da teh otrok pozimi ne bo. Njihova pot je bila v mesecih brez snega dolga dve uri v eno smer - s hriba v dolino, pa spet v hrib - pozimi je bilo na obeh hrihobih obilo snega in poti so bile neprehodne. Tista kmetija je že davno opuščena.

Najbolj zanimiva za otroke je bila telovadba. Imeli smo travnik vrh hriba, eno žogo, spodaj je bil plot (zaradi živine), pa nam žoga ni uhajala. Pozimi sem nekako izvrtala na občini (v Črni) denar in kupila 10 sank. V tistih časih jih otroci doma še niso imeli, pa so bili tako navdušeni, da je bilo veselje nepopisno. Spomnim se, da se je nekaj staršev pritožilo, da otroci uhajajo po eno uro prej v šolo, da so se pred poukom še sankali!

Koliko snega je včasih zapadlo! Drvarnico smo imeli kakih štirideset metrov daleč od šole. Neko zimsko noč je zapadlo toliko snega, da zjutraj ni bilo mogoče priti do drv. Tudi snažilka ni mogla priti na delo. Pa so prišli sosedje in smo skupaj kidali tisti sneg, da smo prišli so drv. Nastal je tako visok snežni hodnik, da nismo videli čezenj. Seveda tudi otrok ni bilo v šolo. Se je zgodilo, da nikogar ni bilo, ali pa sta prišla po dva, trije. Ampak - imeli smo pouk.

ZORENJE Z DELOM

Res je bilo hudo. Take mlade, povsem neizkušene smo bile vržene v življenje, v katerem ni bilo poskrbljeno niti za najosnovnejše pogoje, da bi lahko delal tisto, kar je družba od tebe pričakovala in tudi zahtevala.

Dobiti službo ni bil problem, a to je bilo tudi vse. Nikogar ni zanimalo, ali to tudi fizično zmoreš. Vendar tako ni bilo samo v šolstvu, tak je bil tisti čas; trd in krut.

Po treh letih sem odšla iz Javorja v Črno in tu dočakala odhod v pokoj. Prejela sem odpravnino, ravno tolikšno, da sem si zanjo kupila - kolo! Tokrat je bilo žensko in ga še zdaj imam.

Ko razmišljam o časih v Javorju, lahko rečem, da je bil to čas mojega osebnostnega zorenja; trdno so se vtisnile vame nekatere vrednote: skromnost, delavnost, samostojnost, iznajdljivost (pomagaj si sam!), zadovoljnost.

Še danes zelo rada hodim peš in raziskujem svoj kraj. Tudi v hribe grem rada in na Triglavu sem že bila. A rada bi šla še enkrat, pa nikoli ni tistega časa - sem namreč v pokoj!

Naši sogovornici, ZINKI KAMNIK, želimo še veliko užitkov pri pohajkovanju po še neodkritih kotičkih prelepe Koroške, prave poti s kolesom pa si bo - po tako bogatih izkušnjah - zdaj gotovo znala najti sama.

Zapisala Marta Repanšek

Smučarski klub Črna:

Uspehi niso naključni

Smučarski klub Črna – TAB Mežica je v zadnjem času z vrsto odličnih rezultatov spet opozoril nase. Ob vrhunskih rezultatih nekdanje tekmovalke Katjuše Pušnik in aktualnih reprezentantov Mitje Kunca in Ožbija Ošlaka je še posebej razveseljivo, da sloves odličnih smučarjev iz vasi pod Peco po Sloveniji in svetu potrjujejo mlajši tekmovalci, ki so že člani slovenske reprezentance, ali pa bodo s svojimi izjemnimi dosežki v kratkem času ta status dosegli.

Ob Kuncu in Ošlaku je član slovenske reprezentance C **Aleš Gorza**, pravi podvig pa je uspel **Tini Maze**, ki se je po odličnih rezultatih v pionirskih kategorijah uvrstila v žensko B reprezentanco Slovenije in je že v prvem letu nastopanja v hudi konkurenci starejših in izkušenejših vrstnic dokazala, da bomo o njej še slišali.

Omeniti velja še **Dejana Kumra** in **Aljaža Pudgarja** v mladinski konkurenci, kjer letos zaradi finančnih težav ni bila formirana mladinska izbrana vrsta. Je pa Dejan Kumer na uvodnih tekmah in merjenih treningih dosegel zelo dobre rezultate in se uvrstil v ekipo, ki občasno vadi pod vodstvom trenerjev reprezentance.

V kategoriji starejših dečkov Črnjane zelo uspešno zastopata reprezentant **Boštjan Delalut** in **Andrej Hafner**. Zelo močna je ekipa mlajših dečkov, na čelu z vodilnim v državnem pokalu Radenske **Maticem Pajnikom**, ki mu sledijo **Bojan Trost**, **Jan Tomšič**, **Matic Jelen**, **Daniel Gašper** in **Anej Štruel**. Pri deklicah sta v ospredju **Saša Kumer** in **Nastja Uranc**. Vsem tem tekmovalcem se uspešno pridružujejo najmlajši – cicibani, kar so z zmago **Anžeta Antoliča** in 5. ter 7. mestom **Urške Kompan** in **Mihe Emeršiča** potrdili na veleslalomu vzhodne regije na Golteh.

V resnici suhoparno naštevanje števil v ničemer ne izžareva zadovoljstva in ponosa vseh, ki smo v nekaj letih sistematičnega dela pripomogli, da raste v Črni tako obetaven rod mladih smučarjev. V trenutkih veselja pozabimo na velika odrekovanja staršev in tekmovalcev, na garaško delo trenerjev in vaditeljev ter lažje sprejemamo veliko odgovornost, ko prevozimo tisoče kilometrov s kombiji po Sloveniji in tujini. Za skromen honorar žrtvujemo ogromno časa, kar pa ob občutku, da nam je uspelo, izgubi na pomenu.

Zavedamo se dejstva, da ne bi šlo brez pomoči staršev, podjetja TAB d.d., ki sponzorira naš klub, športne zveze v kraju, g. župana in velikega razumevanja ge. ravnateljice, učiteljic in učiteljev OŠ Črna. Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim, ki nam dobronamerno pomagajo pri našem delu.

V SK Črna organizirano vadi preko 30 smučarjev, svoje strokovno znanje pa jim nudimo:

glavni trener **Blaž Jelen** (trener dečkov in deklic reprezentance Slovenije), **Bojan Gorza**, **Mitja Zmagaj**, **Tadej Kunc**, **Uroš Praprotnik**, **Ivan Košutnik**, **Roman Fajt** in **Jani Hercog**.

Načrti in želje?

Glede na pogoje, v katerih naš klub deluje, upravičeno veljamo za fenomen v slovenskem smučanju, kar nam priznavajo vsi kolegi iz drugih

klubov Slovenije, ki v neprimerno boljših razmerah ne dosegajo niti približno tako dobrih rezultatov. Mnenja smo, da si v kraju, kjer živimo in delamo, kakor tudi v regiji, zaslužimo več pozornosti in pomoči širše družbene skupnosti in odmevnejšo medijsko predstavitev rezultatov našega dela.

Kljub velikim naporom predsednika kluba **Braneta Delaluta** in ostalih članov upravnega odbora kluba smo se nemalokrat znašli v brezizhodni finančni krizi. Čeprav se situacija delno izboljšuje, si želimo, da bi bilo naše delo finančno podprto v taki meri, da bi lahko nemoteno in kakovostno opravljali svojo dejavnost.

Smučanje je postalo zelo drag šport, vendar smo gotovo edini klub v Sloveniji, ki svojim tekmovalcem poravnava stroške štartnin in delno nakup vozovnic. Upamo, da bomo tudi v prihodnje lahko vsem otrokom, ki jih ta šport veseli, nudili približno enakovredne pogoje, ne glede na materialno stanje njihovih staršev.

Veliko pozornosti smo in bomo posvetili strokovnemu izpopolnjevanju trenerjev, najbolj pa si želimo, da bi v Črni resnično zaživel sistem za umetno zasneževanje, kjer bi si uredili vadbemi poligon, ki bi omogočal fantastične možnosti za trening in organizacijo tekem najvišjega ranga (Fis). To bi bila prava poživitev tudi za kraj. Zdaj imamo pri organizaciji treningov na ledenih in tujih smučarskih centrih veliko stroškov in problemov, v neposredni bližini pa imamo domače smučišče, kjer je ob ugodnih pogojih smuka možna že v začetku novembra. Resnično menimo, da je skrajni čas, da preidemo z besed in elaboratov na dejanja in v interesu kraja in regije razvijemo sodoben smučarski center, kjer bi lahko ustvarili vrhunsko šolo smučanja in razvijali nove vrhunske tekmovalce.

Mitja Zmagaj

PREDSTAVLJAMO
KOROŠKE ŠPORTNIKE

VOJKO BELAJ

Kar nekaj tekmovalcev so kegljaški strokovnjaki uvrščali med favorite letošnjega državnega mladinskega prvenstva posameznikov, ki je potekalo 30. in 31. januarja na Jesenicah in v Litiji. V prvi vrsti sta v ospredje "silila" reprezentanta Milan Založnik iz Bresta Cerknice in

Aleksander Hor, ki z uspehom nastopa v članski prvoligaški ekipi Pro-teusa LIV iz Postojne in kot za šalo doma "podira" tisočice, kar je v kegljanju vrhunski dosežek svetovne vrednosti.

Nekje v ozadju je svojo priložnost čakal še ne 23-letni Ravenčan **Vojko Belaj**, kot tihi favorit - in jo tudi dočakal. Postal je letošnji mladinski državni prvak in to z enakim številom podrtih kegljev kot Založnik, vendar z boljšim "čiščenjem". Na Jesenicah je Vojko dosegel odličan rezultat 945 kegljev, drugi dan v Litiji pa 884.

Toda to ni Vojkovo edino odličje, ki si ga je prislužil na velikih tekmovanjih. Kar nekaj pokalov, kolajn in drugih priznanj že krasi njegovo sobico in če bo s takšnimi uspehi nadaljeval, bo odličij zagotovo še več. Toda čaka ga trdo delo, treningi in odrekanja, kajti tudi kegljanje danes ni več, kot so nekoč znali reči, "gostilniški šport". In za vrhunske dosežke so tudi pri kegljanju potrebne ure in ure treniranja.

V osnovnošolskih letih je Vojko igral rokomet, bil je celo vratar in nastopal za mladinsko ekipo Fužinarja v takratni vzhodni drugi slovenski ligi, katere trener je bil **Peter Metulj**. Kot je to že običaj, ga je oče Silvo pritegnil v kegljaške vrste, k Fužinarju. Saj ni moglo biti drugače, ko pa je oče dolgoletni športnik, zadnja leta tudi najuspešnejši kegljač Koroške, sicer pa član prvoligaškega moštva Elektrarne Dravograd.

Vojko je najprej, od leta 1991 dalje, treniral pri ravnem klubu. Prve kegljaške korake ga je naučil oče Silvo, kasneje sta nad njim bdela trenerja **Horst Parotat** in **Edo Kopmajer**. Kljub temu, da so ga steze iz plastike, krogle in keglji povsem "zastupili", je Vojko z uspehom nadaljeval šolanje in se izučil za poklic avtomehanika, nato pa še končal šolo za strojne tehnike.

Leta 1994 so v Dravogradu, ob vstopu njihove ekipe Elektrarne Dravograd v tretjo državno ligo, tamkajšnji prizadevni kegljaški delavci pokazali interes po pomladitvi ekipe. "Fužinarji" so jim posodili mladega Vojka Belaja. Fant namreč še ni imel prave možnosti, da bi se uvrstil v člansko ekipo Fužinarja, ki je takrat nastopala še v najvišji slovenski ligi. Ponujala se je priložnost, da se kali v nižjerazrednem tekmovanju in to je Vojko s pridom izkoristil. Kakšni dve leti kasneje je dravogradske kegljače okreplil še njegov oče in takrat se je pričel vzpon elektrarniške ekipe. Postali so prvaki tretje lige, že naslednjo sezono zmagovalci druge lige in sedaj že drugo leto z velikimi uspehi nastopajo v najvišjem rangju. In prav Vojko je ob očetu Silvu ter Slavku Hanžekoviču, Rajku Podojsteršku, Jožetu Lasniku in Stojanu Fišerju letos "gonilna sila" ekipe.

Vojko je že kot kadet kazal nadarjenost za kegljaški šport. Odmevno je bilo 3. mesto, ki sta ga skupaj s Sebastjanom Paradižem, takrat še v dresu Fužinarja, osvojila leta 1994 v dvojicah na prvenstvu Slovenije. Istega leta je Vojko osvojil tudi bronasto kolajno na državnem prvenstvu v konkurenci posameznikov in se seveda uvrstil v slovensko kadetsko reprezentanco. Na evropskem kadetskem prvenstvu v Bolzanu v Italiji je Vojko osvojil bronasto odličje v mešanih dvojicah, skupaj z Nino Podlesnik iz Trbovelj. Nato je "presedlal" med mladince in v nastopu posameznikov lani osvojil 2. mesto na državnem prvenstvu Slovenije v Kranju in na Jesenicah.

Letos je z dobrimi 22. leti dodal v svojo zbirko novo, najzlahtnejšo lovoriko, ki mu daje vzpodbudo za nove napore.

"Želim si, da bi se nekoč uvrstil tudi v slovensko člansko reprezentanco. Najprej pa, če mi bo seveda dano, moram uspešno opraviti nastop na svetovnem mladinskem prvenstvu, ki bo letos maja v Opavi na Češkem. Pri mojem športnem udejstvovanju me vsi doma podpirajo in mi želijo uspehov, razumljivo posebej oče, ob strani pa mi stojita tudi mama in mlajša sestra," pravi Vojko in že hiti na trening kegljačev Elektrarne Dravograd.

Vojko Belaj je bil rojen 29. 5. 1976, stanuje na Ravnah, Javornik 28.

Ivo Mlakar

V vrstah koroškega prvoligaša kar nekaj novincev

IGOR BENEDEJČIČ PRI KOROTANU?

Nogometaši Korotana so prvo fazo zimskih priprav opravili v domačem okolju, od 1. do 7. februarja pa jih je na obmorske priprave v Ankaran popeljal novi športni direktor **Maks Pučelj - Čiki**.

Na igrišču v Dekanah je pod vodstvom trenerja **Tonija Tomažiča** in njegovega pomočnika **Pavla Štekla** vadilo 22 nogometašev, med njimi tudi nekaj novincev. **Igor Benedejčič**, ki je nazadnje igral na Reki, pa **Stojan Čeklič** (Avstrija), **Ivica Pešič** (HIT Gorica), **Osman Begič** (Slovan Slavija), **Boštjan Damiš** (Aluminij) in bivši mladinec Dravograda, sicer Ravenčan **Peter Stočko**. Seveda so bili prisotni tudi nogometaši, ki so že v jeseni branili barve prevaljskega kluba: Sraga, Kordež, Ristič, Silo, Zetič, Ratkovič, Onič, Vidmar, Tasič, Barun, Jermaniš, Plesec, Švab, Zec in Lakovnik.

Z ekipo sta bila na preizkušnji tudi nekdanja igralca vevškega kluba **Siniša Todorovič** in **Primož Jeršin**. Zaradi študijskih obveznosti so doma ostali mladinci Gradišnik, Bjelkič in vratar Valente.

Največji okrepitev prevaljskega kluba pred nadaljevanjem letošnje sezone naj bi bila vsekakor napadalec Ivica Pešič, ki so ga Novogoričani za pol leta posodili Korošcem, ter nekdanji velik up slovenskega nogometa, Ankarančan Igor Benedejčič. Ta igralec, ki je kar pet sezon igral pri SCT Olimpiji in tudi desetkrat oblekel dres z državnim grbom, je poldrugo leto nastopal za hrvaškega prvoligaša Rijeko. Čeprav si je želel v tujino in že našel klub v Izraelu, je moral svojo namero za nekaj časa "zamrzniti" in bo znova igral v slovenskem prostoru. Pri Korotanu najverjetneje kot amater, v kolikor ne bo sporna njegova registracija za koroški klub.

Korotanovi nogometaši so na pripravah ob morju odigrali štiri prijateljske tekme, v Renčah proti Goriškim opekarnam, v Kopru, v Dekanah z Živilo Triglavom iz Kranja ter v Sežani proti drugoligašu Taboru Sežana. Do drugega dela prvenstva, ki se začne 28. februarja, ko bo na Prevaljah tekma Korotan - Publikum Celje, bodo Tomažičevi fantje še odigrali kakšno pripravljalno tekmo (14. 2. z Dravogradom), tako da bo moštvo čimbolj uigrano in sposobno zadržati visoko 5. mesto na lestvici I. državne lige.

Ivo Mlakar

Mladi lokostrelci v Kmaniku za državne naslove

PRVAKA GRADIŠNIK IN TROJNERJEVA

V Kamniku je konec januarja potekalo državno lokostrelsko prvenstvo dijakov in učencev srednjih in osnovnih šol. Med kar 380 mladimi tekmovalci so se izkazali tudi lokostrelci koroških šol, sicer vsi člani LD Koroške.

V disciplini olimpijski slog je državni naslov osvojil Ravenčan **Branko Gradišnik** (Srednja lesarska šola Slovenj Gradec), ki je dosegel rezultat svetovne vrednosti. Nastreljal je namreč kar 294 krogov od 300 možnih, kar mnogokrat ne uspe niti najboljšim članom in celo reprezentantom. Drugi je bil Matija Žlender iz Srednje pomorske šole iz Portoroža z 289 krogi, tretji Ravenčan **Matjaž Škafar** z 287 krogi in šesti Ravenčan **Deni Štebih** (oba Srednja šola Velenje), ki je dosegel rezultat 280 krogov.

Med osnovnošolci je državna prvakinja v disciplini compound postala **Maja Trojner** iz OŠ Koroški jeklarji z Raven.

Ivo Mlakar

Glosirana črna kronika

Pobegli hlod

Čeprav bi za januarско-februarsko obdobje v koroški črni kroniki morale biti bolj značilne zgodbe in prigode na snegu, sem tokrat vendarle izdvojil nekaj drugega - letenje z baloni. Naši severni sosedje so namreč imeli srečanje...

Balona na polju

V kraju Mautendorf v Avstriji je bilo 14. 1. mednarodno srečanje balonarjev. Med drugimi sta se ga udeležila tudi M.A.K. in A.K., oba državljana Nemčije. Okoli 13.40 sta se s toplozračnim balonom dvignila in nameravala pristati v Celovcu. Dvignila sta se do višine 4500 metrov, kjer pa je pihal zelo močan veter. Zaneslo ju je z načrtovane poti in sta pristala - okoli 13.30 na polju pri Libeličah, okoli 800 metrov od slovensko avstrijske meje. Na vso srečo sta balonarja imela urejeno vso dokumentacijo za letenje z balonom in osebne dokumente, pa so ju po opravljeni kontroli prijatelji z opremo vred odpeljali na avstrijsko stran.

Prihodnji dan

Kaže, da nemška balonarja svojih izkušenj nista posredovala naprej. Že prihodnji dan se je namreč pripetila skorajda identična zgodba. 15. 1. 99 sta namreč v kraju Otiški vrh pri Dravogradu s toplozračnim balonom na našem ozemlju pristala K.J.Z. in M.P., prav tako oba državljana Nemčije. Bila sta tudi udeleženca mednarodnega balonarskega srečanja v Avstriji in prav tako sta se dvignila do višine 4500 metrov, da bi pristala v Celovcu. Tudi ona dva sta naletela na hud veter in zaneslo ju je čez mejo.

Ker sta kot prejšnja dva imela vse ustrezne papirje in dovoljenja, sta se lahko z opremo vred vrnila v Avstrijo.

Naj povem še, da so istega dne na območju naše UNZ opazili še štiri toplozračne balone iz smeri Avstrije. Močan veter jih je odnesel proti Celju in Mariboru, kjer so varno pristali.

Hlod po drči

Ostajam pri bolj na nenavadnih nezgodah. Pričujoča je povsem resnična, čeprav je v njej toliko spletov okoliščin, da bi bila bolj primerna za kakšen (akcijski) film. Pa bi se vse lahko končalo mnogo huje. Namreč, če bi namesto tovornega vozila...; pa pojdemo raje lepo po vrsti.

20. 1. okoli 15. ure je M.Š. iz Šmartna na Pohorju v gozdu v Vurmatu, okoli 1500 metrov nad glavno cesto Dravograd - Maribor, skupaj s sodelavci opravljal sečnjo in spravilo lesa v gozdu F.J. Okoli 14.45 je posekal večje bukovo drevo, ki je padlo na že podrti drevesa v drči. Pri tem je potisnilo 17 metrov dolgo in 50 centimetrov debelo bukev v drči, ki je zaradi strmega pobočja drsela okoli 1500 metrov dolino in padla na cesto Dravograd - Maribor.

Prav tedaj je po cesti iz Smeri Dravograda pripeljal voznik tovornega avtomobila D.P. iz občine Pesnica. Vrh bukovega drevesa je zadel sprednje levo kolo tovornjaka, ki ga je zato odbilo na desno v zaščitno - odbojno ograjo. Podrti drevo je obstalo na cestišču.

Promet je bil na tem delu lep čas močno oviran, na tovornem vozilu pa je nastalo za okoli 600.000 tolarjev gmotne škode.

Profillirana cesta

Namesto hlodov pa je voznik tovornega vozila (sedlasti vlačilec) dne 26. 1. ob 13.05 po regionalni cesti Mežica - Prevalje trosil železne profile.

Tega dne ob omenjeni uri je namreč voznik tovornjaka D.F. iz Dravograda vozil iz Mežice proti Prevaljam. Na vozilu je imel naloženih 20 ton različnih železnih profilov.

Ko je zunaj naselja Poljana nad Prevaljami zapeljal v desni ovinek, je tovor na vozilu zanihal. Pričeli so se trgati tudi pasovi, s katerimi so bili profili povezani in so zato pričeli padati na cesto.

Prav tedaj je nasproti pripeljal voznik osebnega avtomobila F.V. z Raven na Koroškem. Več železnih palic je padlo na njegov avtomobil in zaneslo ga je s ceste na zasneženo nabrežino. Pri tem se je huje telesno poškodoval.

To pa še ni bilo dovolj. Za osebnim vozilom F.V. je namreč s kombiniranim vozilom pripeljal voznik J.L., ki je kljub zaviranju zapeljal na železne profile, vendar se pri tem ni telesno poškodoval. Zato pa je na vozilih nastalo za okoli 1,7 milijona tolarjev gmotne škode.

Drago Berden, načelnik UNZ Slovenj Gradec:

"Na Koroškem splošna varnost v lanskem letu ugodna"

Na območju Koroške je po ocenah načelnika Uprave za notranje zadeve **Draga Berdena** bila lani splošna varnost za občane ugodna, saj je bil nivo varnosti na prenekaterem področju višji kot v preteklih letih. Na področju **kriminalitete** so v lanskem letu obravnavali za okoli 30 odstotkov več kaznivih dejanj kot v letu 1997, raziskanost pa je okoli 67 odstotna, kar je za 14 odstotkov več od slovenskega povprečja.

Na področju **prometne varnosti** je situacija v lanskem letu tudi boljša v primerjavi z letom poprej, saj se je na koroških cestah zgodilo 17 odstotkov manj prometnih nesreč kot v letu 1997, manjše so bile tudi posledice prometnih nesreč. K izboljšanju prometne varnosti je vsekakor vplival tudi zakon o varnosti v cestnem prometu, koroški vozniki pa še vedno prevečkrat vozijo pod vplivom alkohola.

Na področju **javnega reda in miru** je bila v letu 1998 zaznana eno odstotna rast prekrškov po tem zakonu, po zakonu o prometu z mamili pa je bila zaznana 6 odstotna rast.

Na ukrepe koroških policistov se je v lanskem letu pritožilo 67 občanov, le sedem pritožb je bilo utemeljenih. Sicer pa je na Koroškem, ki v upravi, štirih policijskih postajah ter Postaji prometne policije in mejne policije Holmec zaposluje skupno 270 policistov, že nekaj časa znano, da do ukinitve Uprave za notranje zadeve Slovenj Gradec ne bo prišlo, kar naj bi prispevalo k ohranitvi in izboljšanju splošne varnosti občanov.

T. KARAT

Bližnje srečanje

Ker sem že pri bolj neobičajnih dogodkih, še nekaj o bližnjem srečanju tretje vrste, ki ga je doživel voznik osebnega avtomobila A.Š. iz občine Mislinja.

25. 1. je namreč med 18. in 18.30. uro vozil po regionalni cesti iz Vitanja proti Gornjemu Doliču. Za njim je vozil neznan voznik osebnega avtomobila, ki je imel ves čas prižgane dolge luči na svojem vozilu. A.Š. ga je no to opozoril tako, da je prižgal meglenko na zadnji strani svojega vozila. Vendar voznik za njim dolgih luči ni izključil.

Zaradi tega je A.Š. ustavil na avtobusni postaji v Srednjem Doliču, kjer je ustavil tudi voznik za njim. Iz njegovega vozila je izstopil neznan sovoznik, pristopil k A.Š. in ga z roko udaril v glavo. V bolnišnici Slovenj Gradec so ugotovili, da je dobil lažjo poškodbo na očesu.

Policija za neznanim voznikom in sopotnikom še poizveduje. Za druge voznike pa nasvet: če vam v okolici Doličev nekdo z dolgimi lučmi sveti vzvratno ogledalo, se raje ne ozirajte na to in nikar ne ustavite, če nimate vsaj črnega pasu iz karateja.

Dva tovornjaka

Kar dva tovornjaka - nič kriva in dolžna - sta bila vpletena v hudo prometno nezgodo, ki se je pripetila 11. 1. 99 ob 7.30 zunaj naseljenega kraja Šmartno pri Slovenj Gradcu. Ob navedeni uri se je namreč s krajevne na glavno cesto v promet vključevala voznica osebnega avtomobila H.R. z Legna pri Slovenj Gradcu. Tedaj je po glavni cesti s tovornjakom pripeljal voznik S.U. iz Ljubljane. Da bi preprečil trčenje, je zaviral, pri tem pa ga je na zasneženem vozišču zaneslo na nasprotno vozišče, kjer je čelno trčil v tovorni avtomobil voznika M.G. iz Velenja.

V trčenju je M.G. bil posebno hudo poškodovan, S.D. pa huje. Vozniku M.G. so morali na pomoč priskočiti celo ravenški gasilci s posebno opremo. Oba voznika so prepeljali v bolnišnico Slovenj Gradec. Cesta pa je bila zaprta skorajda dve uri.

V avtobus

Na isti cesti Dravograd - Velenje se je tega dne pripetila še ena podobna prometna nezgoda, zaradi spolzkega cestišča. Okoli 11.23 je namreč voznica osebnega avtomobila V.A. iz Slovenj Gradca vozila iz Velenja proti Dravogradu. Zunaj naseljenega kraja Dovže jo je med zaviranjem v desnem ovinku, zaradi spolzke in zasnežene ceste, zaneslo na nasprotno stran, kjer je z bočno stranjo trčila v avtobus, ki ga je vozil J.K. z Raven na Koroškem.

Voznica se je v nezgodi huje poškodovala, od desetih potnikov v avtobusu pa ni bil poškodovan nihče.

Podobnosti

Kaže, da je za minulo obdobje značilnih kar nekaj podobnosti. Tudi tale prometna nezgoda je namreč precej podobna prejšnji. Prav tako je v njej bil udeležen avtobus. 18. 1. okoli 12.20 je voznica osebnega vozila A.R. iz občine Radlje ob Dravi vozila po glavni cesti Dravograd - Maribor. Zunaj naseljenega kraja Sveti Boštjan je prehitela avtobus. Tedaj ji je naproti pripeljal voznik dostavnega vozila M.Š.,

ki je sunkovito zaviral, da bi preprečil trčenje. Pri trem ga je zaneslo in trčil je v avtobus, ki ga je vozil voznik A.A. V nezgodi so se voznik dostavnega vozila, avtobusa in potnica v njem lažje poškodovali.

Brez vednosti

V pričujočem dogodku je svoje prav tako odigrala spolzka cesta, vendar pa verjetno ni bila edini krivec za nezgodo, ki ima svoj zanimiv začetek.

9. 1. je ob 10.50 na policijski postaji na Ravnah na Koroškem R.P., prav tako doma v Raven na Koroškem, prijavila, da so ji neznanci v noči med 8. in 9. januarjem odvzeli osebni avtomobil, znamke Zastava Yugo Koral 45. No, kot so ugotovili policisti, je bila zgodba nekoliko drugačna.

Brez vednosti staršev je namreč ključ vozila vzela P.M. Izročila jih je svojemu 17 letnemu mladoletnemu prijatelju in ga zaprosila, da bi se skupaj še z enim prijateljem odpeljali do Ivarčkega jezera. Med vožnjo po krajevni cesti Ravne na Koroškem - Podgora pa je mladoletni voznik, ki še nima vozniškega izpita, na zasneženem cestišču izgubil nadzor na vozilu in je zapeljal v občestni jarek, kjer se je vozilo obrnilo na bok in obstalo. Pri tem je nastala tudi manjša gmotna škoda.

Alkohol na strehi

Kaže, da je bila tokrat cesta Dravograd - Maribor pravo »cestno bojišče«. 19. 1. je tako iz smeri Maribora po njej vozil tudi voznik osebnega avtomobila Z.N. z Mute. V Dravogradu je blizu pošte zapeljal na desno na travnata nabrežino. Vozilo se je preobrnilo in obstalo na strehi na cestišču. Voznik se v nezgodi telesno ni poškodoval. Policisti so zanj odredili tudi preizkus z alkotestom in ugotovili, da je v izdihanem zraku imel kar 1,42 grama na kilogram alkohola. Seveda so mu zaradi vožnje pod vplivom alkohola odvzeli vozniško dovoljenje in mu prepovedali nadaljnjo vožnjo.

Treba je počakati

Primer iz policijskega sporočila, ki ga bomo zabeležil zdaj, lepo ilustrira, kako je v sleherni prometni nezgodi treba ravnati previdno in ne brezpogojno verjeti prvim vtisom. Poškodbe se lahko pokažejo šele precej kasneje.

23. 1. je okoli 17.55 hodil pešec F.D. s Prevalj ob regionalni cesti iz Mežice proti Prevaljam. Med hojo ni uporabljal svetlobnega ali odsevnega telesa.

Na Poljani pri Prevaljah ga je dohitel neznan voznik osebnega avtomobila Audi, temno modre ali črne barve in ga z vzratnim ogledalom na desni strani vozila zadela v podlaht leve roke. Pri tem se je zlomil nosilec vzratnega ogledala.

Voznik je po trčenju sicer ustavil in pešca vprašal, če je morebiti kaj poškodovan in ali potrebuje zdravniško pomoč. Pešec je to zavrnil. Neznani voznik je potem F.D. odpeljal na Prevalje, sam pa nadaljeval pot proti Ravnah na Koroškem.

25. 1. pa je F.D. zaradi bolečin na roki iskal pomoč v slovenjgraški bolnici, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno podlahtnico na levi roki. Policisti so zato pozvali neznanega voznika, da se jim oglasi. Kot že rečeno: tudi če žrtev nezgode zatrjuje, da se ji nič ni zgodilo, je bolje počakati na pregled pri zdravniku. Že večkrat se je namreč pokazalo, da se pravi obseg poškodbe pokaže šele kasneje.

Naj dodam še tole policijsko sporočilo:

»Policisti PP Ravne na Koroškem so izsledili voznika osebnega avtomobila Audi 80, ki je dne 23. 1. 99 ob 17.55 v kraju Poljana nad Prevaljami trčil v pešca F.D., ki je bil pri tem hujše telesno poškodovan. Na podlagi pozivov preko Koroškega radia Slovenj Gradec se je namreč dne 26. 1. 99 na policijski postaji Ravne na Koroškem oglasil B.M. iz Črne na Koroškem in pojasnil okoliščine te prometne nezgode.«

Psihofizična kontrola

V času iz sobote, 23. 1. na nedeljo 24. 1. med 16.00 in 04.00 je 32 policistov vseh policijskih postaj UNZ Slovenj Gradec izvedlo poostren nadzor cestnega prometa, v katerem so ugotavljali predvsem psihofizično stanje prometnih udeležencev. Ustavili in preverili so 538 voznikov in ugotovili 86 različnih kršitev cestno prometnih predpisov.

Zaradi hujših cestno prometnih prekrškov bodo 31 kršiteljev predlagali v postopek k sodniku za prekrške, 39 kršiteljem je bil izdan plačilni nalog, enemu pa je bila izrečena denarna kazna.

Zaradi lažjih kršitev so policisti izrekli 39 opozoril. Ugotovili so še pet kršitev pešcev, ki pri hoji ponoči niso uporabljali odsevnikov. Dva sta dobila plačilni nalog, tri pa so le opozorili.

In kako je s prisotnostjo alkohola?

Z alkotestom so preizkusili 177 voznikov, od tega jih je 25 vozilo pod vplivom alkohola, pet voznikov pa je preizkus odklonilo. Policisti so odvzeli 25 vozniških dovoljenj, zaradi tehnične neizpravnosti pa so odvzeli tudi eno prometno dovoljenje. Med akcijo sta imela najvišjo stopnjo alkohola dva voznika. D.R. iz Radelj ob Dravi je imel 2,84 promile, K.K. iz Dravograda pa 2,49 promile.

Vir: sporočilo UNZ Slovenj Gradec

Kršitelj

Policisti PP Radlje ob Dravi pa so se 17. 1. 99 ob 23.50 srečali z voznikom osebnega avtomobila S.L. iz Vuzenice. Ob kontroli njegovih dokumentov so odkrili, da še ni opravil vozniškega izpita. Odredili so tudi alkotest in ugotovili prisotnost 1,95 grama na kilogram alkohola v izdihanem zraku.

Čeprav so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo so ga nekaj po polnoči 18.1. ponovno ustavili v Svetem Vidu in ga pridržali, da bi s svojim početjem ne nadaljeval in ogrožal življenj drugih ljudi.

Padla z vlečnice

Brez povsem zimskih nezdod pa žal tudi tokrat ne gre. Tako se je 17. 1. 99 ob 11.45 na smučišču Velka pri Ribniški koči na Pohorju hujše telesno poškodovala M.H., državljanka Hrvaške, doma iz Varaždina.

M.H. se je po vlečnici na sidra peljala s spodnje postaje proti vrhu smučišča. Med vožnjo je izgubila ravnotežje, padla je s sidra in drsela po zasneženi strmini dobrih 10 metrov. Med drsenjem je z glavo udarila v drevo zunaj urejenega smučišča in pri tem dobila hude telesne poškodbe.

Na kraju samem so ji nudili prvo pomoč policisti PP Radlje ob Dravi ter reditelji, zatem pa so jo z reševalnim vozilom odpeljali v bolnišnico Slovenj Gradec.

Dimnik napadel

Pri požarih smo, ker je pač tak letni čas, da se ljudje (in živali) radi grejemo in pri tem morda kdaj pa kdaj tudi premočno zakurimo. In potem se nam kaj lahko maščuje pregreto dimnik.

To se je dne 6. 1. 99 okoli 8.15 zgodilo tudi na stanovanjski hiši, last M.P. na Muti. Pregreto dimnik je namreč zanetil ogenj na lesenem stropu, ki se ga je dotikal, ogenj pa se kasneje razširil tudi na tla v podstrešni sobi. Nastalo je za okoli 100.000 tolarjev gmotne škode. Poškodovan ni bil nihče, ogenj pa so pogasili domačini ob pomoči gasilcev z Mute.

Podtaknjen iz jeze

V Slovenj Gradcu, na Francetovi ulici, pa je 14. 1. prišlo do požara na leseni drvarnici, last D.T. Kot so ugotovili policisti in kriminalisti UNZ Slovenj Gradec, naj bi bil požar podtaknil S.G. iz Dravograda, zaradi spora z lastnico drvarnice. V požaru je nastalo za okoli 30.000 tolarjev škode. Kriminalisti bodo zoper S.G. napisali kazensko ovadbo.

Kaj mu bo

Prehajam k »drobnemu kriminalu«. Včasih se prav res lahko vprašamo, zakaj ljudje odtujijo ali ukradejo stvari, s katerimi si navaden smrtnik res ne ve pomagati. Primer:

... v dneh med 12. in 14. 1. 99 je neznan storilec v podjetju Slovenske železarnice, OE Livarna na Ravnah na Koroškem odtujil 82 manganskih jeklenih litin. Podjetje je tako oškodoval za okoli 120.000 tolarjev. Policisti za storilcem seveda poizvedujejo.

Natikal bo

V noči med 17. 1. in 18. 1. pa je naznan storilec v Radljah ob Dravi vlomil v eno izmed avtomehaničnih delavnic. Odnesele je med drugim kovinski zaboj za različnim orodjem, napravo za nastavitve vžiga in kovinski kovček z natikalnimi ključi. Lastnika je tako oškodoval za okoli 200.000 tolarjev.

»Saj je povsem jasno, kaj se tukaj dogaja,« se, ker ve, da je v glosiranem delu kronike, oglašja Rene, prijatelj mojega prijatelja »bifedžije« Mirana. »Fant bi kratko in malo rad natikal. Morda pa zaradi plahosti, neizkušenosti in nespretnosti ne pride prav zraven, pa si je priskrbel »natikalno« orodje. Vendar ga bodo - žal - tako lahko tudi kaj hitro prijeli, saj se običajni moški okoli »lepotič noči« ne »muvajo« s kovčkom natikalnih ključev. Kot star Francoz vam lahko zagotovim, da si nepredvidljivo žensko dušo nase najlažje navežete z značilnim francoskim kosilom: dunajskim zrezkom, pomfrijem, fižolovo solato in bučnim oljem!«

Imel je BMW

Bolj primeren način za postavljanje pred dekletki pa si je, kot kaže, izbral M.Š. iz občine Slovenj Gradec. Dne 9. 1. 99 je namreč v diskoteki Atlantida v Slovenj Gradcu iz suknje, last R.B. iz občine Dravograd, ob 04.00 uri vzel ključke osebnega avtomobila BMW, brez dovoljenja in vednosti lastnika. Z vozilom se je »vozak« naokoli dobrih 40 minut, nakar ga je vrnil na parkirišče pred diskoteko. Vendar njegovo postavljanje pred dekletki in drugim občestvom, češ »glejte me, imam BMW-eja«, ni minilo preveč uspešno, saj je vozilo med kratkim nočnim sprehodom tudi poškodoval in povzročil za 50.000 tolarjev gmotne škode. Policisti so zanj napisali kazensko ovadbo, lastnik BMW-eja pa si bo za podobne primere in za še kakšnega morebiti podobnega tička bojda nabavil še fička.

BORZNI KOMENTAR

Po relativno mirnem decembru smo bili januarja na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev priče dokaj burnemu dogajanju, saj so se tečaji oziroma cene delnic gibale tako v pozitivno kot tudi v negativno smer. Že prve dni v novem letu je bilo tveganje zelo optimistično, vendar se je navdušenje v naslednjih tednih zmanjšalo. Zadnji teden je ponovno razveselil investitorje, saj je borzni indeks ponovno prebil mejo 1.800 indeksnih točk, glede na to, da na prostem trgu kotira vse več pooblaščenih investicijskih družb, je tudi število sklenjenih kupčij v zadnjih mesecih večje in v zadnjem času presega mejo 2000 poslov.

V a kotaciji so zelo zanimiv začetek svojega trgovanja beležile delnice časopisnega podjetja Delo, kateremu se je začetna cena oblikovala na nivoju 7.800 tolarjev. Nato je v naslednjih dneh segla vse do 20.000 tolarjev. Vendar pa je vna hitro upadla. Omenjeno podjetje je lani v prvih devetih mesecih ustvarilo 495 milijonov tolarjev. V ospredje so prišle tudi delnice Leka in Krke. Vzroke za to lahko iščemo tudi v predlogu Banke Slovenije, ki bo verjetno znižala omejitve za tuje investitorje.

Vzporedno rast sta beležili tudi delnici Intereurope in Luke Koper, ki sta se podražili za več kot 10%. Vzroke za to skupno rast lahko najdemo v nameri o združevanju, h kateremu se nagibata upravi obeh podjetij. Med zelo trgovanimi so bile Mercatorjeve delnice, njihova cena pa je zelo varirala v obe smeri. Gibanje cene omenjene delnice je zelo povezano z novim valom prevzemov, ki ga je sprožil Mercator. Zataknilo se je pri Emoni Merkur, ki se želi združiti z Emono Obalo Koper ter Živili iz Kranja.

Na prostem trgu spadajo med najbolj iskane delnice gorenja in Loke iz Škofje Loke, kot posledica dobrih poslovnih rezultatov se je cena dvignila za približno 155 in niha nad mejo 2.000 tolarjev. Omeniti velja tudi, da so januarja postale prenosljive delnice gorenja serije C, ki sedaj kotirajo na trgu in jih lastniki prodajajo po transparentni ceni.

Zelo zanimivo je tudi dogajanje okoli škofjeloškega trgovskega podjetja. To podjetje je zanimivo tako za Mercator kakor tudi za Živila iz Kranja. Uprava Loke je naklonjena pripojitvi k Mercatorju. Sama cena delnice je v zadnjem mesecu zelo porasla in kupčije se sedaj sklepajo na ravni 2.700 tolarjev.

Na prostem trgu kotira že 30 pooblaščenih investicijskih družb, med najpomembnejše sodijo Triglav Steber 1 in prvega sklada Nacionalne finančne družbe. Med zadnjimi so se na prosti trg uvrstile delnice Kmečke družbe, njihova cena za eno delnico pa presega 300 tolarjev.

Novo borzno leto se je začelo zelo razburljivo. Borzni investitorji so imeli veliko možnosti za velike zaslužke, ob nesrečni roki pa še več možnosti za izgubo. Priložnost bi izkoristil še za opozorilo vsem delničarjem pooblaščenih investicijskih družb, naj ne prodajajo delnic raznim akviziterjem, ki hodijo od vrat do vrat in iščejo naivne prodajalce. V kolikor želite prodati katerekoli delnice, se obračajte na borzno posredniške hiše, ki vam bodo storitev strokovno in pošteno opravile.

Ilirika BPH d.d.
Janez Novak

HOROSKOP FEBRUAR 1999

OVEN: Naposled mesec dolgotrajnejših sprememb - hladni in strogi Saturn zapuščata vaše znamenje, prihaja pa radodarni planet sreče - Jupiter. Tudi drugi nebesni vplivi vam omogočajo samozavestno in modro držo, ko boste utirali pot svojim ciljem in širili svoj prostor pod soncem. Najbolj ljubeznivi čas bo konec meseca.

BIK: Začetek meseca bi vam lahko v karieri prinesel bliskovite obrate na bolje, če boste pravočasno spoznali, kdaj gre zares in preudarno dodali še tisti kanček energije, ki vam ga zvezde ta čas ponujajo. Tudi posvetovanje s prijatelji je lahko zelo koristno za hitrejšo orientacijo, predvsem pa - diplomatsko premoščanje manjših konfliktov. Proč z nestrpnostjo!

DVOJČKA: Če so pred vami kupi gradiva z zahtevno snovjo, je zdaj pravi čas, da jih ukrotite in poglobite svoje vedenje. Vse kaže, da ga boste lahko zelo kmalu tudi unovčili - zrased bo predvsem vaš ugled in morda boste na tej višji ravni dobili tudi nekaj novih prijateljev. Vsakdanjim dolžnostim in skrbnejšemu odnosu do zdravja odmerite več pozornosti.

RAK: Sami presodite, ali vam trenutno vaši dolgoročni cilji dopuščajo toliko zabave, kot bi si je glede na razpoloženje radi privoščili. Najbrž ste vpleteni tudi v živahno ljubezensko dogajanje. A poskrbite za ravnotežje, v katerem bo prostor tudi za širjenje obzorja. Učenje na primer vam ne bi smelo delati preglavic in vzbujati odpora - prav nasprotno!

LEV: Ali bo "črno" ali pa "belo", bo najbolj odvisno od vašega odziva na protislovne vplive iz okolja. Vsekakor se vam obeta intenzivno obdobje zasebnih in službenih partnerskih stikov, čeprav svojo energijo zdaj raje usmerjate v domače zavetje in vas občasno celo preganja slaba vest, da ste premalo prisotni v javnosti. Ujemite ravnotežje!

DEVICA: Čas za preverjanje vseh partnerskih odnosov prihaja, če si seveda želite pogledati tudi pod površino. Naj vaša gladko tekoča komunikativnost ne preglasi sogovornika - opazujte oba in izluščili boste bistveno. Pomagalo vam bo pri nadaljnjih odločitvah, pa naj gre za intimna ali za poslovna razmerja. Svoje delovne inovacije ponujajte postopoma in strpno!

TEHTNICA: Vaša očarljivost in trenutno poudarjena radoživost prihajata do veljave tako pri zabavi kot pri delu. Okolica bi vas lahko celo doživljala kot nekoliko lahkomišelnega - opazujte družabnike. Razumno torej krmarite svoje in tuje razpoloženje. Ker tudi za materialno plat niste povsem imuni, se zanesite na svoje roke in glavo - zaslužek ni izključen!

ŠKORPION: Odločno se prebijate v ospredje in to najbolj občutijo vaši domači. Kopica izvirnih domislic bo izzvala več navdušenja in manj konfliktov, če boste poudarili razvedrilno plat zadeve in si pridobili čustveno podporo. Februarske zvezde vam ponujajo več močnih izzivov: ustvarjalnost, ljubezen, šport, družabnost ...

STRELEC: Morda se boste prve februarske dni počutili malce razdvojeno - vaši komunikacijski impulzi potrebujejo širino, vaš energetski potencial pa se vam zdi zaprt v začaran krog. Notranji konflikt boste najlaže premostili, če se osredotočite na svoj dom in ožji družinski krog, med drugim vam bo nudil zaščito v obdobju, ko se najbrž soočate z novimi življenjskimi situacijami.

KOZOROG: Za vaš finančni razcvet tako rekoč ni ovir, dobri materialni rezultati se obetajo predvsem v sodelovanju z institucijami - na hazarderske dobitke in druge naključne zadetke se torej ne zanašajte. Zlasti doma se boste morali spoprijeti z diplomatskimi spretnostmi, brez prijaznega sporazumevanja ne bo šlo naprej, z njim pa odlično!

VODNAR: Eksplozivna planetarna mešanica vas čaka na začetku februarja in vam obeta imenitne rezultate, če boste pred vsako akcijo šteli vsaj do 10. Ukrotite neučakanost in vaše iskrive zamisli bodo brezhibno delovale. Pričakujete lahko vsestranski uspeh: večje samozavest, debelejšo denarnico in verodostojni imidž.

RIBI: S prijaznim prepričevanjem boste znali pomiriti tiste, ki se čutijo odgovorne za vaše lenobne avanture. Morda ne opazijo, da preživljate intenzivno obdobje duhovne preobrazbe - četudi niste znanstvenik, najbrž preživljate te dni v raziskovanju neznanih področij, ki trenutno sicer ne prinašajo praktične koristi, kdaj v prihodnosti pa zagotovo!

Vhodna vrata VARIANT 8/2S

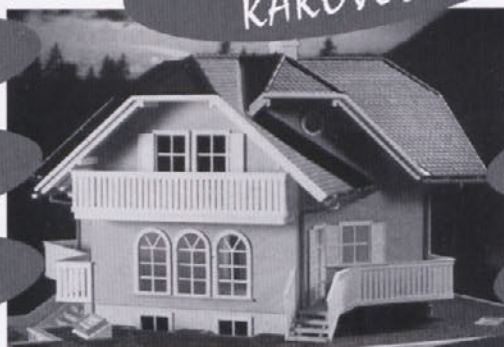
Za NAKUP
ni pomembna samo CENA

VISOKA
KAKOVOST

PREVOZ

MONTAŽA

SERVIS

Hiša ZALKA

Stilno okno JELOTERM

GARANCIJA

SVETOVANJE

SEJEMSKI POPUST
od 23.-28. februarja

 JELOVICA

Lesna industrija d.d., Škofja Loka
tel.: 064/61-30, fax: 064/634-261,
E- mail: info@jelovica.si

prodajna mesta:

RAVNE NA KOROŠKEM, Čečovje 5, tel.,fax: (0602)20-175

Oskarba

DRAVOGRAD

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO d.d.

Poslovalnica 301 DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
tel.: 0602/ 83-060

Poslovalnica 304 DRAVOGRAD
Mariborska cesta 35
Tel.: 0602/ 83-550

Diskont DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
Tel.: 0602/ 83-060

Bife DRAVOGRAD
Trg 4. julija 46
Tel.: 0602/ 83-060

Poslovalnica 302
SLOVENJ GRADEC
Meškova ulica 17
Tel.: 0602/ 41-048

Market TOPLICA
Topolišica 85/b
tel.: 063/892-033

**OD TOD
- Za Vas
Vsak Dan
- POVSOD**

UPRAVA, Trg 4. julija 46
2370 DRAVOGRAD

TEL.: 0602 83 641, 83 652, 84 453
FAX: 0602 83 997

Skladišče: Kidričeva 8, Slovenj Gradec
TEL.: 0602 42 551, 42 553
FAX: 0602 42 214, 42 264

Skladišče: Celjska c. 33 Slovenj Gradec
TEL.: 0602 41 157, 41 267
FAX: 0602 42 404

Ni potrebno biti šejk, da imaš najboljši izvir kvalitetnega olja.

Samo kdor navrta zares donosen vir, si je zagotovil pravi vir. Z Aral SuperTronic, Hightronic in Basic-

Za vse nadaljnje informacije pokličite
Telefon 061/123 36 23
Telefaks 061/123 36 05

Tronic vam nudimo celo tri »donosne bisere«, ki vam zagotovijo najboljše počutje vašega avtomobila.

Vse super.